

národní
úložiště
šedé
literatury

Výroční zpráva Národního ústavu pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků 2011

NÚV
2011

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-373834>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 21.04.2018

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2011

NÁRODNÍ ÚSTAV PRO VZDĚLÁVÁNÍ,
školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání
pedagogických pracovníků

NÁRODNÍ ÚSTAV ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

VÝZKUMNÝ ÚSTAV PEDAGOGICKÝ

INSTITUT PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÉHO PORADENSTVÍ ČR

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2011

NÁRODNÍ ÚSTAV PRO VZDĚLÁVÁNÍ,
školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání
pedagogických pracovníků

NÁRODNÍ ÚSTAV ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

VÝZKUMNÝ ÚSTAV PEDAGOGICKÝ

INSTITUT PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÉHO PORADENSTVÍ ČR

Obsah

Základní údaje	4
1 Úvod	6
2 Organizační schéma NÚV	7
3 Management NÚV	8
3.1 Národní ústav odborného vzdělávání	
3.2 Výzkumný ústav pedagogický	
3.3 Institut pedagogicko-psychologického poradenství	
4 Hospodaření NÚV v roce 2011	10
5 Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím	12
6 Počáteční všeobecné vzdělávání	13
6.1 Kurikulární reforma a zavádění nových forem výuky	
6.2 Hodnocení procesu vzdělávání	
6.3 Jazykové vyučování	
7 Počáteční odborné vzdělávání	17
7.1 Kurikulární reforma a transformace soustavy oborů vzdělání	
7.2 Profilová část maturitní zkoušky	
7.3 Činnost oborových skupin	
7.4 Činnost Centra fiktivních firem – CEFIF	
7.5 IPn Nová závěrečná zkouška – NZZ	
7.6 IPn Autoevaluace – Vytváření systému a podpora škol v oblasti vlastního hodnocení aneb Cesta ke kvalitě	
08 Další vzdělávání	21
8.1 IPn Proměna středních škol v centra celoživotního učení – UNIV 2 KRAJE	
8.2 IPn Koncepce dalšího vzdělávání – Koncept	
8.3 IPn Rozvoj a implementace Národní soustavy kvalifikací – NSK 2	
9 Trh práce a kariérové poradenství	24
10 Školské a školní poradenské služby	26
10.1 Školské poradenské služby	
10.2 Školní poradenské služby	
10.3 IPn Rozvoj školních poradenských pracovišť – VIP II	
10.4 Expertní a další činnosti	
10.5 IPn Diagnostika dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami – DIS	
10.6 IPn Minimalizace šikany – MIŠ	
11 Podpora vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	29
11.1 IPn Centra podpory inkluzivního vzdělávání – CPIV	
12 Preventivní aktivity, ústavní péče	31
12.1 IPn Tvorba systému modulárního vzdělávání v oblasti prevence sociálně patologických jevů pro pedagogické a poradenské pracovníky škol a školských zařízení na celostátní úrovni – VYNSPI	
13 Vzdělávání pedagogických a poradenských pracovníků	33
14 Zahraniční spolupráce a evropské aktivity	34
14.1 Mezinárodní aktivity v oblasti všeobecného vzdělávání	
14.2 Mezinárodní aktivity v oblasti odborného vzdělávání	
14.3 Aktivity v oblasti poradenství a expertních služeb	
15 Informační činnost a jiné aktivity	39
15.1 Informační podpora krajů	
15.2 Vydávání periodik	
15.3 Vydávání publikací	
15.4 Knihovnické služby	
15.5 Písemná a elektronická komunikace	
15.6 Komunikace s veřejností	

Základní údaje

logo:

Právní forma: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, je přímo řízenou organizací Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Ústav byl zřízen k 1. 7. 2011 sloučením Národního ústavu odborného vzdělávání s Výzkumným ústavem pedagogickým a Institutem pedagogicko-psychologického poradenství.

Poslání: Základním posláním Národního ústavu pro vzdělávání, školského poradenského zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále NÚV) je všestranně pomáhat rozvoji všeobecného, odborného, jazykového i uměleckého vzdělávání. Rozhodujícím rámcem pro činnost NÚV je členství České republiky v Evropské unii a výchozími dokumenty jsou Národní program rozvoje vzdělávání v České republice (Bílá kniha) z roku 2000 a Strategie celoživotního učení v ČR schválená v roce 2007.

Sídlo NÚV: Weilova 1271/6, 102 00 Praha 10

telefon: 274 022 111

fax: 274 863 380

e-mail: sekretariat@nuv.cz

webové stránky: www.nuv.cz

(DIČ)IČ: (010-)00022179

Sídlo NÚOV: Weilova 1271/6, 102 00 Praha 10

Sídlo VÚP: Senovážné náměstí 1588/4, 111 21 Praha 1

Sídlo IPPP: Novoborská 372/8, 190 00 Praha 9 – Střížkov

Vážené kolegyně, vážení kolegové, milí přátelé,

trochu opožděně se k Vám dostává Výroční zpráva Národního ústavu pro vzdělávání za rok 2011. Sami nejlépe víte, že tento rok nebyl jednoduchý. V jeho průběhu došlo ke sloučení tří samostatných organizací a bylo nutné zvládnout celou řadu mimořádných úkolů. Pro mě osobně znamenal vstup do Národního ústavu pro vzdělávání velkou profesní a osobní změnu. Ve velmi krátkém čase jsem musel načerpat informace z provozu tří organizací tak, abych mohl odpovědně, ve spolupráci s dalšími pracovníky, dokončit celý transformační proces. Velmi rád bych touto formou poděkoval také mému předchůdci RNDr. Miroslavu Procházkovi, který mi v prvopočátku pomohl zorientovat se v široké agendě tří sloučených ústavů a v jejich divizním uspořádání. Bez jeho pomoci a spolupráce by pro mě byl vstup do nového zaměstnání podstatně složitější.

Obsah Výroční zprávy za rok 2011 je zcela specifický. V 1. pololetí minulého roku pracovaly tři samostatné subjekty, které se k 1. červenci sloučily a přešly do divizního uspořádání. Nástupnickou organizací se stal Národní ústav odborného vzdělávání. Výzkumný ústav pedagogický a Institut pedagogicko-psychologického poradenství jako samostatné subjekty zanikly. Divizní uspořádání však umožňovalo všem třem organizacím pokračovat v plnění plánovaných úkolů, změnil se pouze systém řízení.

Teprve ve druhém pololetí roku 2011 musely být učiněny kroky ke změně organizačního uspořádání tak, aby došlo k požadované redukci počtu zaměstnanců o třetinu a k odpovídajícímu snížení finančních nákladů. Během jednoho měsíce byl vypracován a schválen transformační plán, který byl za přispění mnohých z Vás na různých úrovních v závěru roku 2011 splněn. Díky tomu mohl Národní ústav pro vzdělávání začít fungovat od 1. 1. 2012 v nové struktuře. Samostatnou kapitolou transformace bylo stěhování. Přestěhovat movitý majetek v celé jeho pestrosti, archivy, knihovny, nábytek, techniku, to vyžadovalo velké úsilí a mnohdy i odříkání.

Obsahem výroční zprávy jsou rovněž informace o národních projektech, na které přispívá Evropský sociální fond. V rámci transformace došlo ke kumulaci projektů realizovaných v jednotlivých organizacích. Stali jsme se tak realizátorem projektů, ve kterých v nejméně exponovaném období, v závěru roku 2011, pracovalo na dohodách až 9 tisíc zaměstnanců po celé České republice, na školách i úřadech.

Od začátku jsem usiloval o to nejdůležitější – získat důvěru zaměstnanců a vytvořit podmínky pro klidné a stabilizované pracovní prostředí. Pevně doufám, že se mi tento úkol podařilo splnit a dnes můžeme říci, že po období nejistoty nastalo období stability a tvůrčí atmosféry. Děkuji všem, kteří se aktivně na slučování podíleli, odborným i provozním pracovníkům a náměstkům, kteří mi pomáhali zvládnout hektický podzim roku 2011.

Mgr. Václav Hořejší
ředitel Národního ústavu pro vzdělávání

1 Úvod

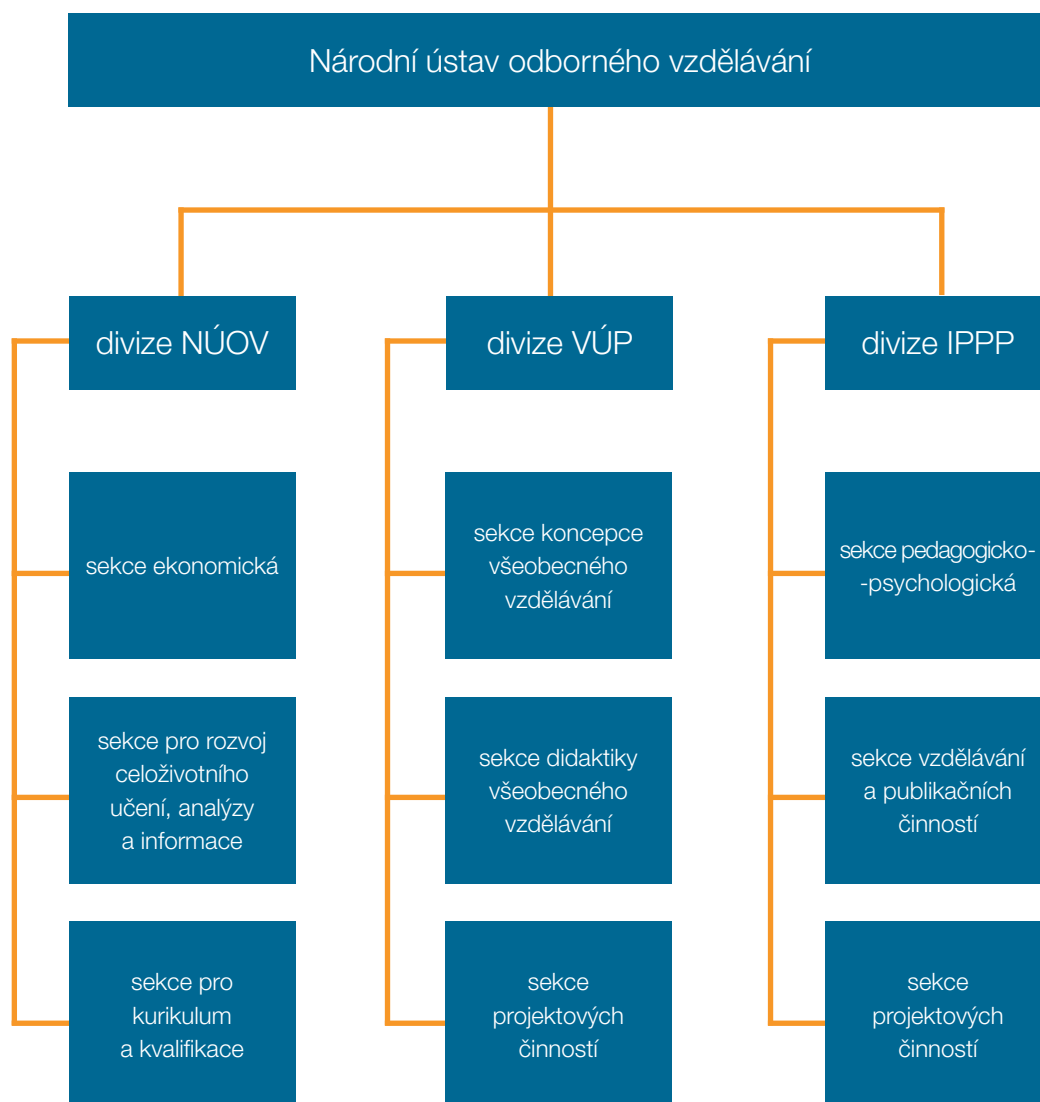
Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále NÚV) vznikl 1. 7. 2011 sloučením Národního ústavu odborného vzdělávání (NÚOV), Výzkumného ústavu pedagogického (VÚP) a Institutu pedagogicko-psychologického poradenství (IPPP ČR). První pololetí roku 2011 bylo obdobím přípravným, kdy bylo nutné sloučení připravit především po stránce administrativní, finanční a organizační. Druhé pololetí roku 2011 bylo pro nově vzniklou organizaci obdobím transformace s cílem koncepčně vymezit obsah činnosti NÚV a připravit nové organizační uspořádání, které vstoupilo v platnost 1. ledna 2012. V prvním pololetí 2011 fungovaly všechny tři organizace samostatně a plnily své úkoly podle schválených plánů. Řešení úkolů v době od 1. 7. do konce roku 2011 zajišťovaly podle organizační struktury přijaté pro toto přechodné období divize NÚOV, VÚP a IPPP.

Plán divize NÚOV obsahoval celkem 55 úkolů, z nichž 8 bylo spolufinancováno z prostředků státního rozpočtu ČR a Evropského sociálního fondu (Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost). Plán divize VÚP obsahoval celkem 39 úkolů, z nichž 5 úkolů bylo spolufinancováno z prostředků státního rozpočtu ČR a prostředků ESF (IPn) a na 4 úkolech ESF (IPo) se divize VÚP podílela partnersky bez finanční účasti. Plán divize IPPP obsahoval celkem 81 úkolů, přičemž některé z nich byly dílčí součástí rozsáhlejšího úkolu. V rámci divize IPPP byly realizovány i čtyři úkoly financované z prostředků ESF a na jednom projektu se IPPP partnersky podílel bez finanční účasti.

Hlavní kroky transformace na období od září do prosince 2011 formulované v materiálu pro MŠMT „Transformace Národního ústavu pro vzdělávání“:

- příprava nového organizačního schématu, návrh budoucího uspořádání NÚV;
- výběr náměstků ředitele;
- stanovení odborné a obsahové náplně jednotlivých oddělení přímo řízených odbornými náměstků;
- výběr vedoucích oddělení;
- výběr zaměstnanců na jednotlivé pozice v odděleních;
- stanovení výše odstupného pro nadbytečné zaměstnance;
- projednání připravovaných změn s odborovou organizací;
- příprava výpovědí pro nadbytečné zaměstnance a jejich předání;
- příprava a konfigurace IT prostředí na bezproblémové převedení techniky;
- vypracování plánu na fyzické rozmístění sekcí, oddělení a zaměstnanců;
- vyhodnocení projektu investiční akce na přestavbu internátu, posouzení jeho nezbytnosti, případné převedení finančních prostředků k úpravě stávajících prostor NÚV;
- studie využitelnosti budovy IPPP;
- přemístění zaměstnanců v budově NÚV dle nového schématu;
- přemístění zaměstnanců z budovy VÚP a IPPP do připravených pozic v budově NÚV;
- návrh využitelnosti přebytečné kancelářské techniky a kancelářského nábytku.

2 Organizační schéma NÚV

3 Management NÚV

Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, byl zřízen k 1. 7. 2011 na základě dosavadního Národního ústavu odborného vzdělávání. K němu byl přičleněn Výzkumný ústav pedagogický a Institut pedagogicko-psychologického poradenství. Všechny tři organizace se staly divizemi Národního ústavu pro vzdělávání. Od 1. 1. 2012 byla stanovena nová organizační struktura, v rámci které původní 3 divize zanikly.

Vedení jednotlivých organizací i nově vytvořeného ústavu

Národní ústav pro vzdělávání

Ředitel RNDr. Miroslav Procházka byl odvolán k 8. 9. 2011.

Od 9. 9. 2011 nastoupil do funkce ředitele Mgr. Václav Hořejší.

Mgr. Václav Hořejší vystudoval Pedagogickou fakultu v Ústí nad Labem, obor zeměpis – tělesná výchova. Od konce 70. let 20. století pracoval v 11. základní škole v Mostě, postupně působil ve funkci učitele a zástupce ředitele. V letech 1988 až 1994 byl ředitelem 16. základní školy v Mostě. V 90. letech 20. století se zabýval také právní subjektivitou škol a napsal na toto téma dvě publikace. Zároveň se začal věnovat otázkám sportovního školství a od roku 1994 se stal jednatelem a ředitelem Sportovní soukromé ZŠ v Litvínově. V letech 2004 až 2010 zastával funkci generálního manažera HC Chemopetrol Litvínov. V roce 2010 se stal ředitelem Střední soukromé školy Educhem a poté ředitelem akciové společnosti BK Mladá Boleslav. V roce 2011 působil až do svého nástupu v NÚV jako jednatel Sportovní soukromé školy v Litvínově.

3.1 Národní ústav odborného vzdělávání

Období 1. 1. – 30. 6. 2011 – NÚOV

Ředitel: RNDr. Miroslav Procházka

Náměstci: PhDr. Helena Úlovcová, Ing. Jitka Pohanková, Ing. Jiří Janeček

Období 1. 7. – 31. 12. 2011 – divize NÚOV

Ředitel RNDr. Miroslav Procházka byl odvolán k 8. 9. 2011.

Řízením divize NÚOV byla pověřena PhDr. Helena Úlovcová

Divize NÚOV měla 3 sekce:

- Sekce ekonomická: vedoucí Ing. Jiří Janeček
- Sekce pro rozvoj celoživotního učení, analýzy a informace: vedoucí PhDr. Helena Úlovcová
- Sekce pro kurikulum a kvalifikace: vedoucí Ing. Jitka Pohanková

3.2 Výzkumný ústav pedagogický

Období 1. 1. – 30. 6. 2011: VÚP

Ředitelka: PhDr. Stanislava Krčková

Náměstci: MPhDr. Ondřej Neumajer, Ph. D., Mgr. Jaroslav Faltýn

Období 1. 7. – 31. 12. 2011: Divize VÚP

Řízením divize VÚP byl ke dni 23. 9. 2011 pověřen PhDr. Ondřej Neumajer, Ph.D.

Divize VÚP se skládala ze tří sekcí, jejichž činnost podporovala systémová kancelář a referát public relations a marketingu.

- Sekce koncepce všeobecného vzdělávání: vedoucí Mgr. Jaroslav Faltýn
- Sekce didaktiky všeobecného vzdělávání: vedoucí PhDr. Ondřej Neumajer, Ph.D.
- Sekce projektových činností: vedoucí Mgr. Martina Kupcová

3.3 Institut pedagogicko-psychologického poradenství

Období 1. 1. – 30. 6. 2011: IPPP

Ředitelka: PhDr. Jana Zapletalová

Zástupkyně ředitelky: PhDr. Ivana Slavíková

Období 1. 7. – 31. 12. 2011: divize IPPP

Z řízení divize byla PhDr. Jana Zapletalová odvolána a od 6. 10. 2011 jí byla pověřena PhDr. Ivana Slavíková. Od 1. 11. do konce roku 2011 byla řízením divize IPPP pověřena PaedDr. Ivana Pavlíková.

Divize IPPP měla tři sekce:

- Sekce pedagogicko-psychologická – vedoucí PhDr. Ivana Slavíková
- Sekce vzdělávání a publikačních činností – vedoucí Mgr. Lenka Marešová
- Sekce projektových činností – vedoucí Ing. Miroslav Plzák

4 Hospodaření NÚV v roce 2011

Hospodaření NÚV v letech 2010 a 2011	2010						2011						2010/2011 (%)					
	Název ukazatele	Kmenová činnost	Jiná činnost	Ostatní projekty	ESF projekty	Celkem	Kmenová činnost	Jiná činnost	Ostatní projekty	ESF projekty	Celkem	Kmenová činnost	Jiná činnost	Ostatní projekty	ESF projekty	Celkem		
Spotřeba materiálu	189,61	9,33	541,93	4 857,83	5 598,69	522,09	8,46	323,52	8 457,58	9 311,65	275%	91%	60%	174%	166%			
Spotřeba energie	793,95	0,00	165,35	722,22	1 681,51	1 074,22	0,00	91,37	887,23	2 052,82	135%	0%	55%	123%	122%			
Prodané zboží	77,49	0,00	0,00	0,00	77,49	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0%	0%	0%	0%	0%			
Opravy a udržování	587,20	0,00	337,38	0,00	924,58	5 327,10	0,00	75,74	58,64	5 461,49	907%	0%	22%	0%	591%			
Cestovné	204,93	0,00	969,29	2 499,01	3 673,23	342,33	0,00	1 026,71	4 934,63	6 303,67	167%	0%	106%	197%	172%			
Náklady na reprezentaci	11,80	0,00	256,56	818,73	1 087,09	42,78	0,00	483,46	1 921,86	2 448,09	362%	0%	188%	235%	225%			
Ostatní služby	3 224,60	738,16	2 134,52	44 962,33	51 059,60	6 950,96	603,13	4 599,71	106 841,23	118 995,03	216%	82%	215%	238%	233%			
Mzdové náklady	21 252,00	518,26	6 471,06	95 221,54	123 462,86	33 612,13	675,17	7 938,58	165 915,60	208 141,49	158%	130%	123%	174%	169%			
Základní sociální pojištění	7 148,84	74,22	1 555,42	18 299,97	27 078,45	9 811,33	63,74	1 563,51	35 104,52	46 543,10	137%	86%	101%	192%	172%			
Základní sociální náklady	397,76	1,23	78,57	800,48	1 278,05	1 307,68	0,00	106,82	515,14	1 929,64	329%	0%	136%	64%	151%			
Jiné sociální náklady	46,48	0,00	0,00	0,00	46,48	122,04	0,00	5,36	148,05	275,45	263%	0%	0%	0%	593%			
Daň z nemovitostí	2,59	0,00	0,00	0,00	2,59	2,59	0,00	0,00	0,00	2,59	100%	0%	0%	0%	100%			
Jiné daně a poplatky	6,00	0,00	0,00	0,00	6,00	20,16	0,00	0,00	0,00	20,16	336%	0%	0%	0%	336%			
Jiné pokuty a penále	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,10	0,00	0,00	0,00	0,10	0%	0%	0%	0%	0%			
Prodaný materiál	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0%	0%	0%	0%	0%			
Odpisy dlouhodobého majetku	2 139,91	0,00	184,28	0,00	2 324,19	2 760,18	0,00	209,27	0,00	2 969,45	129%	0%	114%	0%	128%			
Ostatní náklady z činnosti	445,38	0,00	128,24	5,48	579,10	595,12	0,00	46,23	-5,91	635,43	134%	0%	36%	-108%	110%			
Tvorba a zučtování opravných položek	0,00	0,36	0,00	0,00	0,36	-1,00	2,80	1,00	0,00	2,80	0%	783%	0%	0%	783%			
Tvorba a zučtování rezerv	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 585,76	0,00	0,00	0,00	2 585,76	0%	0%	0%	0%	0%			
Kurzové ztráty	39,67	0,00	99,70	0,00	139,37	12,24	0,00	2,03	0,00	14,27	31%	0%	2%	0%	10%			
NÁKLADY CELKEM	36 568,22	1 341,55	12 922,29	168 187,58	219 019,64	65 087,79	1 353,31	16 473,31	324 778,56	407 692,97	178%	101%	127%	193%	186%			
Výnosy z prodeje vlastních výrobků	0,00	1 383,46	0,00	0,00	1 383,46	41,42	1 234,45	0,00	0,00	1 275,87	0%	89%	0%	0%	92%			
Výnosy z prodeje služeb	1 652,33	214,29	382,10	0,00	2 248,72	2 475,15	200,01	439,00	0,00	3 114,16	150%	93%	115%	0%	138%			
Výnosy z pronájmu	614,05	0,00	0,00	0,00	614,05	462,32	0,00	0,00	0,00	462,32	75%	0%	0%	0%	75%			
Výnosy z prodaného zboží	88,70	0,00	0,00	0,00	88,70	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0%	0%	0%	0%	0%			
Výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku kromě pozemků	50,00	0,00	0,00	0,00	50,00	12,42	0,00	0,00	0,00	12,42	25%	0%	0%	0%	25%			
Čerpání fondů	1 011,92	0,00	-63,97	14 007,25	14 955,20	5 207,87	0,00	544,82	0,00	5 752,69	515%	0%	-852%	0%	38%			
Ostatní výnosy z činnosti	0,00	0,00	4 093,76	0,00	4 093,76	350,69	0,00	3 827,75	687,90	4 866,35	0%	0%	94%	0%	119%			
Úroky	36,14	0,00	0,08	449,91	486,13	12,38	0,00	0,06	173,16	185,60	34%	0%	68%	38%	38%			
Kurzové zisky	14,66	0,00	0,07	0,00	14,73	11,81	0,00	-0,01	0,00	11,80	81%	0%	-11%	0%	80%			
Výnosy z nároků na prostředky státního rozpočtu	33 287,00	0,00	8 727,00	153 730,43	195 744,43	58 272,30	0,00	11 661,69	323 917,51	393 851,49	175%	0%	134%	211%	201%			
VÝNOSY CELKEM	36 754,80	1 597,76	13 139,05	168 187,58	219 679,19	66 846,38	1 434,45	16 473,31	324 778,56	409 532,70	182%	90%	125%	193%	186%			
Výsledek hospodaření před zdaněním	186,59	256,20	216,76	0,00	659,55	1 758,59	81,15	0,00	0,00	1 839,74	942%	32%	0%	0%	279%			
Daň z příjmů	76,36	32,08	0,00	0,00	108,44	109,97	5,36	0,00	0,00	115,34	144%	17%	0%	0%	106%			
Výsledek hospodaření po zdanění	110,23	224,12	216,76	0,00	551,11	1 648,62	75,78	0,00	0,00	1 724,40	1496%	34%	0%	0%	313%			

Pozn: Do výsledků hospodaření za rok 2011 je zahrnuto hospodaření NÚV za 1.pololetí a hospodaření NÚV za 2.pololetí po sloučení, divize NÚOV, VÚP a iPPP. Zvýšené náklady na materiál, služby a opravy v kmenové činnosti souvisí s jednorázovými náklady na sloučení.

Základní údaje o hospodaření organizace

Ukazatel	2009	2010	2011
Počet zaměstnanců celkem	129,888	178,197	220,727
	129,621	177,864	220,727
v jiné činnosti	0,267	0,333	0
Výnosy a náklady celkem (v tis. Kč)			
Výnosy celkem	97 927,03	219 679,00	409 532,70
Náklady celkem	96 966,48	219 128,00	407 808,30
Hospodářský výsledek	960,55	551,00	1 724,40
Hlavní činnost (v tis. Kč)			
Výnosy	96 491,99	218 081,00	408 098,25
Náklady	95 664,33	217 754,00	406 449,63
Hospodářský výsledek	827,66	327,00	1 648,62
Jiná činnost (v tis. Kč)			
Výnosy	1 435,04	1 598,00	1 434,45
Náklady	1 302,15	1 374,00	1 358,67
Hospodářský výsledek	132,89	224,00	75,78

5 Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Počet podaných žádostí o informace	0
Počet podaných odvolání proti rozhodnutí	0
Soudní rozsudky	0
Sankce za nedodržení zákona	0
Další informace	0

6 Počáteční všeobecné vzdělávání

Činnost NÚV (hlavně VÚP a divize VÚP) v oblasti všeobecného vzdělávání se v roce 2011 soustředila zejména na hodnocení procesu vzdělávání, vyhodnocování podnětů vztahujících se ke vzdělávacím oblastem resp. vzdělávacím oborům a na cílenou metodickou podporu.

6.1 Kurikulární reforma a zavádění nových forem výuky

V roce 2011 probíhalo ověřování realizace kurikulární reformy a podmínek vzdělávání v základních školách, které navázalo na dotazníková šetření prováděná VÚP od roku 2008 i na zjištění ČŠI. Mimo jiné bylo monitorování zaměřeno na oblast vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v rámci hlavního vzdělávacího proudu. Připraven byl také akční výzkum zaměřený na ověřování kvality výuky. Podobně jako v předškolním vzdělávání bylo monitorování doplněno sběrem podnětů ze zahraničí.

S cílem doplnit informace o prvním roce výuky podle ŠVP bylo monitorování na základních školách speciálních v roce 2011 zaměřeno na implementaci ŠVP a problémy provázející zahájení výuky podle ŠVP. Monitorování a ověřování realizace kurikulární reformy a podmínek vzdělávání v gymnáziích bylo pod názvem KVALITNÍ ŠKOLA řešeno jako jedna z aktivit projektu Podpora učitelů gymnázií jako pilířů kvality gymnaziálního vzdělávání (KURIKULUM G). V roce 2011 byl dokončen proces ověřování tvorby a realizace ŠVP a zároveň bylo zhodnoceno zavádění ŠVP na gymnáziích prostřednictvím celorepublikového plošného výzkumu. V polovině roku 2011 byl uspořádán k této problematice kulatý stůl pro odbornou veřejnost.

Na dvojjazyčných gymnáziích bylo pilotní ověřování výuky podle ŠVP zaměřeno především na sledování personálních a kvalifikačních podmínek pro výuku jednotlivých oborů (např. porovnání kvalifikovanosti učitelů vyučujících v jiném než českém jazyce s požadavky platného znění zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů). Dále se úkol zaměřil na popis různých učebních materiálů a zjištění jejich využívání. Úkol byl řešen na základě vyhlášení pokusného ověřování, č. j.: 19 242/2007-23 ze dne 26. 9. 2007, do něhož jsou zahrnuta všechna pilotní dvojjazyčná gymnázia, která zahájila v září 2009 výuku podle vlastních vzdělávacích programů.

Zavádění nového kurikula v oblasti základního uměleckého školství je od května 2009 podporováno v rámci projektu IPn OP VK Podpora činnosti základního uměleckého školství při zavádění nového kurikula do praxe (zkráceně Pilot ZUŠ). V roce 2011 probíhalo sledování tvorby ŠVP na pilotních školách, vytváření metodických příspěvků podporujících tvorbu ŠVP a příprava lektorů pro následné školení pedagogických sborů. Cílem úkolů bylo poskytnout školám odbornou a metodickou podporu pro tvorbu ŠVP.

V mateřských školách sledoval NÚV podmínky a kvalitu vzdělávacího procesu s cílem porovnat a interpretovat získaná data s ohledem na zjištění, která byla uvedena ve Výroční zprávě ČŠI za rok 2009/2010. Uskutečnil se také sběr podnětů z ČR i zahraničí k vyhodnocení koncepce rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Toto vyhodnocení se pak stalo východiskem pro revizi rámcového vzdělávacího programu předškolního vzdělávání (RVP PV). VÚP byl pověřen sledováním pokusného ověřování integrace lesní mateřské školy Lesníček do klasické MŠ. Toto ověřování trvalo od září 2010 do srpna 2012, přičemž výstupem úkolu v roce 2011 byla průběžná zpráva o došavdním průběhu pokusného ověřování.

Ke dni 1. 9. 2011 bylo na 10 pilotních gymnáziích spuštěno ověřování alternativní verze vzdělávacího oboru Dějepis v RVP pro čtyřleté gymnázium a vyšší stupeň víceletého gymnázia s cílem poskytnout učitelům dějepisu metodickou podporu v tematickém pojetí výuky dějepisu s důrazem na moderní a soudobé dějiny.

Problematika individuálního vzdělávání na 2. stupni ZŠ je řešena od roku 2007 v rámci pokusného ověřování. Souhrnná zpráva o stavu pokusného ověřování individuálního vzdělávání na 2. stupni ZŠ za období 2007–2010 byla připravena koncem roku 2010, k projednání na MŠMT byla zaslána začátkem roku 2011. Na základě následných jednání s MŠMT došlo k redefinování úkolu tak, aby školy a žáci zařazení do individuálního vzdělávání (6 škol, cca 65 žáků) byli včleněni do přípravy na celoplošné testování v rámci ověřování vzdělávacích standardů.

Projekty ESF a rezortní úkoly na podporu reformy

6.1.1 IPn Podpora učitelů a koordinátorů ŠVP na gymnáziích při zavádění ŠVP – KURIKULUM G

Projekt byl realizován v letech 2009 až 2011 s cílem poskytnout a ověřit nástroje k podpoře profesního rozvoje učitelů a koordinátorů ŠVP na gymnáziích, vytvářet příležitosti pro vzájemnou spolupráci pedagogů, umožnit jim získat kompetence, které potřebují k tvorbě a realizaci kvalitních ŠVP, a tím přispět ke zvyšování kvality vzdělávání na gymnáziích. Podpora gymnaziálním učitelům a koordinátorům ŠVP měla několik forem: on-line konzultační a poradenské služby, koučování, vzájemné řízené osobní výměny zkušeností (peer návštěvy), zprostředkování úspěšných případů realizace ŠVP (virtuální hospitace, případové studie, metodické materiály). Výstupy jednotlivých aktivit pro rok 2011 zahrnovaly případové studie z koučování a z řízených návštěv ve školách, výstupy z konferencí a seminářů pro učitele a koordinátory ŠVP, databázi virtuálních hospitací či internetové diskuze k aktuálním tématům.

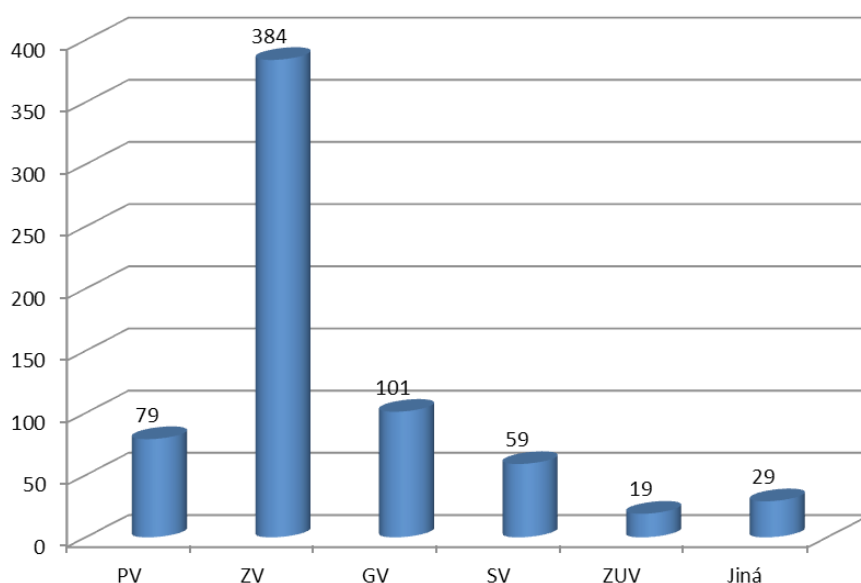
6.1.2 IPn Metodická podpora růstu kvality učitelské profese – METODIKA II

Projekt Metodika II poskytoval metodickou podporu pedagogům prostřednictvím internetového Metodického portálu www.rvp.cz. Byl zahájen v roce 2009 a skončil v lednu 2012. Metodický portál (MP), který byl uveden do provozu již v roce 2005, nabízí různé druhy metodické podpory základním, základním uměleckým a speciálním školám, gymnáziím, středním odborným školám a jazykovým školám s právem státní jazykové zkoušky. Prostřednictvím portálu jsou učitelům poskytovány kvalitní metodické příspěvky (články, DUM, odkazy a videa, hesla ve wiki, diskuze atd.) a e-learningové vzdělávání, které jim pomáhají k efektivnímu využití různých forem a metod výuky, a tím přispívají k lepší implementaci reformy ve školství. Portál vytváří nové možnosti spolupráce pro vzájemně se učící učitele, podporuje síťování učitelů a škol za účelem vzájemné výměny zkušeností a nabízí další vzdělávání formou e-learningových kurzů. Vzhledem k přístupnosti internetu v ČR se tato metodická podpora stává dostupnou pro všechny pedagogy. Cílem projektu v roce 2011 bylo dále intenzivně plnit vytvořené moduly kvalitními příspěvky a zároveň rozšiřovat okruh pravidelných i příležitostných uživatelů portálu. Výstupem projektu je funkční a dále se rozvíjející prostředí Metodického portálu a kvalitní obsah všech sekcí portálu.

6.1.3 Rezortní úkol Konzultační centrum VÚP/NÚV

Tento úkol navázal na úkoly z let 2007–2010 a je z hlediska MŠMT úkolem prioritním, neboť praxe ukazuje, že odborná pomoc je školami velmi kladně hodnocena a zájem o tuto službu trvá. Cílem úkolu je poskytovat školám, pedagogickým pracovníkům i dalším zájemcům odborné konzultace k problematice vzdělávání a výchovy na všeobecně vzdělávacích školách. Informace byly školám poskytovány formou odpovědí na e-mailové dotazy, pro něž byla vytvořena on-line šablona urychlující evidenci dotazů, zpracování odpovědí i jejich archivaci. Tazatelé mohou pokládat dotazy i telefonicky. Vybrané často kladené dotazy společně s odpověďmi byly zveřejňovány na webových stránkách VÚP/NÚV. V Konzultačním centru VÚP bylo v roce 2011 zodpovězeno celkem 671 dotazů. Z celkového počtu dotazů bylo nejvíc položeno telefonicky (404) či prostřednictvím webového formuláře na stránkách VÚP a Metodického portálu www.rvp.cz (159).

Počet dotazů z jednotlivých druhů škol

6.2 Hodnocení procesu vzdělávání

Do oblasti hodnocení procesu vzdělávání spadá úkol připravit k 1. 9. 2012 revidovaný RVP základního vzdělávání (RVP ZV), který svým obsahem naváže na činnosti spojené se systematickým vyhodnocováním kurikulárních dokumentů. Cílem úkolu bylo aktualizovat a revidovat RVP ZV na základě zjištěných podnětů. Konkrétní návrhy změn měly být připravovány v panelu externích expertů a následně diskutovány na odborných kulatých stolech a v internetové diskusi se širokou odbornou veřejností. Na základě diskuzí měl být zpracován věcný záměr změn a návrhy na úpravy textu RVP ZV. V 1. pololetí roku 2011 byla v rámci úkolu zpracována analýza studií vztahujících se k rámcovým vzdělávacím programům. Ve druhém pololetí převzala úlohu koordinátora MŠMT – odbor předškolního a základního vzdělávání, jehož pracovníci se stali hlavními gestory úprav vzdělávacích obsahů jednotlivých vzdělávacích oblastí. Vedením pracovních skupin byli pověřeni pedagogičtí pracovníci.

V souvislosti s plánovaným testováním žáků 5. a 9. ročníků byla v gesci MŠMT zahájena tvorba standardů pro český jazyk a literaturu, anglický jazyk, matematiku a ostatní vzdělávací obory. Hlavním cílem bylo doplnit RVP ZV o soubor ověřitelných výstupů a o příklady nástrojů k jejich ověření. Na konci roku 2011 zveřejnilo MŠMT na svých webových stránkách standardy pro matematiku, český jazyk a literaturu a anglický jazyk.

Z podnětů vztahujících se ke vzdělávacím oblastem resp. vzdělávacím oborům se jako nejzávažnější jeví podněty k průřezovým tématům. V 1. pololetí byla na Metodickém portálu vytvořena digifolia pro průřezová témata, která obsahují souhrnné informace a podpurné metodické materiály. Ve 2. pololetí se začala diskutovat opodstatněnost průřezových témat, otázka jejich koncepce a způsobu zapracování tematických okruhů do RVP ZV.

Metodická podpora učitelů prostřednictvím tematických vstupů probíhala na Metodickém portálu www.rvp.cz již druhým rokem. Smyslem tematických vstupů je poukázat na aktuální témata ve vzdělávání a zajistit pedagogické veřejnosti maximální možnou metodickou podporu při jejich zavádění do výuky. Tematické vstupy propojují činnost odborných pracovníků, jejich poradních týmů a dalších odborníků z praxe s výstupy metodické podpory, kterou poskytuje Metodický portál.

6.3 Jazykové vyučování

Specifické postavení má úkol stanovený vládním usnesením, který je řešen od roku 2008 pod názvem Systém výuky českého jazyka a zkoušek pro cizince jako jedné z podmínek pro udělení trvalého pobytu. V rámci úkolu byly doposud vytvořeny webové stránky www.cestina-pro-cizince.cz (v anglické verzi: www.check-your-czech.com) a bezplatná telefonní linka. Dále Metodika přípravy ke zkoušce z českého jazyka, včetně školení, brožury s modelovým testem, informační letáky a další propagační materiály, zkouška z českého jazyka na úrovni A1 pro trvalý pobyt cizinců v ČR verze č. 1–17, včetně modelových verzí. V polovině roku 2010 začal být používán inovovaný formát zkoušky a upřesněná pravidla zkoušky. V roce 2011 byl dále zabezpečován funkční systém výuky českého jazyka a zkoušek pro cizince, poskytováno školení pro zkoušející a administrativní pracovníky MV k formátu zkoušky. V roce 2011 bylo vytvořeno 10 nových verzí zkoušky, informační příručka pro cizince a aktualizované informace na webových stránkách.

Ve VÚP/divizi VÚP se už několik předcházejících let zpracovávala problematika výuky cizích jazyků metodou CLIL. V roce 2011 byla rozvíjena specifická metodická podpora základních škol a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií při systematické implementaci CLIL ve vybraných předmětech do ŠVP. Praktické příspěvky k metodě CLIL byly průběžně ověřovány ve výuce a doplňovány dalšími texty. Vydání manuálu pro začlenění CLIL do vzdělávacího procesu je plánováno v roce 2012.

Zkušenosti VÚP s metodickou podporou výuky cizích jazyků byly v roce 2011 uplatňovány také při řešení projektu I Po Evropské jazykové portfolio (EJP) v praxi, kde je VÚP od roku 2009 partnerem bez finanční účasti. Projekt se věnuje jednomu z nejvýznamnějších nástrojů jazykového vzdělávání. Činnosti v roce 2011 se zaměřily na propojení manuálu Metodika pro učitele s konkrétními částmi elektronické podoby EJP, jejíž technická verze byla vytvořena v 1. pololetí. Dalším úkolem bylo ověření metodiky pro učitele i elektronické on-line podoby EJP ve vybraných školách. Výstupem projektu bude elektronická on-line verze EJP a znovuoživení jazykového portfolia.

Jako partner s nefinanční účastí se VÚP/divize VÚP podílí od roku 2009 na řešení projektu I Po Výuka k různosti jako součást multikulturní výchovy a vzdělávání. Projekt si klade za cíl přispět k eliminaci xenofobie a odbourávání bariér mezi většinovou společností a příslušníky menšin. Součástí projektu je i detailní rozpracování problematiky osob se zdravotním postižením, zejména s tělesným, zrakovým a sluchovým, protože tyto druhy handicapů mají absolutně nejvyšší četnost výskytu v rámci populace ČR. V roce 2011 VÚP poskytoval metodickou podporu při zavádění multikulturní výchovy na 2. stupni základních škol, v gymnáziích i středních odborných školách. Nově vyvinuté vzdělávací materiály umožní také žákům základních a středních škol osvojit si základní principy správného vztahu k menšinám a vzájemné komunikace s nimi – ty pak přirozeně aplikovat ve svém školním kolektivu i v běžném životě. Hlavním řešitelem projektu je Centrum vizualizace a interaktivity vzdělávání, s. r. o., Ostrava.

7 Počáteční odborné vzdělávání

Řešení úkolů v oblasti odborného vzdělávání bylo v roce 2011 ovlivněno procesem slučování NÚOV s VÚP a IPPP. Zástupci všech tří institucí se neúčastnili pravidelně gremiálních porad skupiny 2 a toto opatření ovlivnilo i připomínkování materiálů pro MŠMT, jejichž počet v tomto období výrazně poklesl.

V rámci expertní a konzultační činnosti byly standardně vyřizovány požadavky MŠMT, odborní pracovníci NÚOV/divize NÚOV průběžně vyřizovali různé dotazy, např. o možnostech zkráceného studia v oboru, započítávání hodin praxe, o problematice svářečských kurzů apod. Dotazy související s tvorbou ŠVP byly vyřizovány v rámci projektu Kurikulum S. Značná část kapacit byla v roce 2011 věnována revizi a novému přístupu k výpočtu ukazatele H v souvislosti s připravovaným koncepčním záměrem změny financování regionálního školství.

Odborní pracovníci NÚOV/divize NÚOV se aktivně podíleli na realizaci Akčního plánu Strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj ČR na léta 2010–2012. V pracovní skupině, jíž je NÚOV/NÚV členem, byl akční plán dopracován a začátkem roku 2011 schválen Vládou ČR. Přijatá opatření jsou zaměřena zejména na metodickou a poradenskou pomoc odborným školám při aplikaci témat environmentální problematiky a udržitelného rozvoje do ŠVP.

Tradiční je v této oblasti účast NÚOV v projektu Enersol. Jeho pracovníci se v roce 2011 zúčastnili sedmi krajských konferencí Enersol (z 10 pořádaných), celostátní i mezinárodní konference (viz www.enersolis.cz). Zde působili jako členové odborných porot soutěžních přehlídek žákovských projektů zaměřených na oblast obnovitelných zdrojů energie, úspor energie a snižování emisí v dopravě. Kromě toho se účastnili diskusí se zástupci škol i krajské samosprávy týkajících se implementace témat souvisejících s udržitelným rozvojem do výuky středních odborných škol.

7.1 Kurikulární reforma a transformace soustavy oborů vzdělání

7.1.1 Transformace soustavy oborů vzdělání

Navrhované změny souvisely s kurikulární reformou a se slučováním některých oborů vzdělání. Transformace oborů byla ukončena vydáním nového nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání. Nové nařízení vlády zastřešilo veškeré změny v soustavě oborů vzdělání provedené v souvislosti s přechodem na RVP včetně informace o vyřazení některých oborů ze soustavy. V průběhu vnějšího připomínkového řízení nedošlo u 20 oborů vzdělání navržených k vyřazení ke shodě mezi MŠMT a některými dalšími účastníky připomínkového řízení.

Na základě výsledků následujících jednání rozhodlo MŠMT zahájit tvorbu RVP pro obory:

2365H05	Strojník silničních strojů
3141L51	Textilnictví
6941L52	Vlasová kosmetika
7541L51	Sociální činnost
8246M,P02	Současný tanec

Tvorba RVP pro výše uvedené obory vzdělání byla ukončena na podzim roku 2011, kdy byly rámcové vzdělávací programy předány na ministerstvo k dalšímu řízení.

7.1.2 IPn Podpora plošného zavádění ŠVP v odborném vzdělávání – KURIKULUM S

V rámci projektu Kurikulum S bylo zřízeno 14 regionálních konzultačních center ve všech krajích včetně Prahy. RKC poskytovala pod metodickým vedením NÚOV/divize NÚOV konzultační služby a organizovala vzdělávání učitelů zaměřené na podporu tvorby ŠVP, výuky podle těchto programů a její evaluace v odborných školách (workshopy, semináře, stáže učitelů, exkurze).

Společně s pilotními školami projektu a RKC byly shromažďovány příklady dobré praxe a poté vydány ve sborníku. Byla zpracována řada metodických publikací (na téma žákovské projekty, klíčové kompetence, modulové vzdělávací programy atd.). Na podporu sociálního partnerství byla připravena studie, její výsledky byly zveřejněny na konferenci v Brně a publikovány ve sborníku a v publikaci rozeslané na všechny odborné školy, byly také organizovány kulaté stoly v regionech. Na téma sociálního partnerství byly shromážděny další příklady dobré praxe formou řízených rozhovorů ve firmách. Na pilotních školách byla provedena studie zaměřená na implementaci kurikulární reformy, výsledky byly zpracovány do publikace, která byla prezentována na závěrečné konferenci projektu.

7.2 Profilová část maturitní zkoušky

Druhým rokem se v oblasti metodické podpory škol věnoval NÚOV/divize NÚOV problematice profilové části maturitní zkoušky. Pozornost se v roce 2011 soustředila zejména na vazbu profilové části maturitní zkoušky na kompetence absolventa, pojetí praktické maturitní zkoušky a začleňování maturitní práce s obhajobou před zkušební komisí. Byla zpracována doporučení k realizaci profilových maturitních zkoušek v oborech vzdělání, pro které byly vydány RVP v roce 2007, a ve vybraných oborech vzdělání nástavbového studia. Proběhlo monitorování průběhu stávajících maturitních zkoušek, vyhledávání a šíření podnětných přístupů škol k ověřování odborných vědomostí a dovedností formou maturitní zkoušky. Jako nabídka byl pro školy připraven soubor metodických informací, návodů a příkladů dobré praxe. Úkol byl řešen v součinnosti s projektem Kurikulum S a s oborovými skupinami.

7.3 Činnost oborových skupin

Koncepčně nejvýznamnější složkou činnosti oborových skupin jsou aktivity odborných skupin. V roce 2011 pracovalo těchto skupin pět a do jejich činnosti bylo zapojeno cca 80 externích odborníků:

- poradní skupina, která je součástí Koordinačního centra EQF (aktivity doplňující přípravu Národní přířazovací zprávy České republiky);
- Národní síť pro kvalitu (navazující aktivity a seminář Národní síť organizovaný pod záštitou projektu oborových skupin a Národního referenčního bodu EQAVET-CZ, práce s dotazníkem k využívání orientačních deskriptorů v systému odborného vzdělávání);
- odborná skupina pro podporu vzdělávání k udržitelnému rozvoji (aktivity ve vztahu k významnému externímu projektu ENERSOL 2011);
- odborná skupina pro jazykové vzdělávání v odborném školství a odborná skupina pro společenskovední vzdělávání v odborném školství (aktivity související s kurikulární reformou v odborném vzdělávání).

Společným úkolem v oborových skupinách byla příprava pilotního ověření přenosu kreditů (ECVET). Pro podporu této aktivity byl vytvořen informační a metodický materiál „Příprava zavádění ECVET v ČR“. Paralelně se napříč oborovými skupinami řešila i problematika EQAVET. V každé skupině byl ve spolupráci s ČŠI zpracován dotazník připravený na základě evropských podkladů. Některé oborové skupiny připravovaly podklady pro tvorbu rámcových vzdělávacích programů, výběrově probíhala v oborových skupinách i komunikace k návrhům pojetí profilové maturitní zkoušky. Doplnkem hlavních aktivit bylo vyhodnocení informací v dotaznících k evropským nástrojům ECVET a EQAVET, aktualizace informací na internetových stránkách www.nuov.cz, aktualizace interního materiálu popisujícího síť sociálních partnerů v odborném vzdělávání, zajištění překladu vybraných zahraničních materiálů koncepčního charakteru (získaných na zahraničních služebních cestách a podpořených z projektu).

Byla vytvořena nová verze informačního textu „Činnost oborových skupin“, zajištěn anglický překlad tohoto textu a zpracován podklad pro informační zprávu o činnosti oborových skupin.

Proběhlo opakované jednání s Evropskou komisí, při němž NÚOV získal právo publikovat a šířit české překlady vybraných publikací EK v rámci projektu oborových skupin. Díky tomu bylo možné vytisknout připravené texty a doplnit dosavadní elektronické šíření i pro vybrané tituly související s evropskými nástroji. Příkladem jsou překlady shrnutí textů (executive summary) zpracovaných v rámci iniciativy „New Skills for New Jobs“: Automobilový průmysl, Doprava a logistika, Elektřina, plyn, voda a odpady, Hotely a restaurace, Chemie, farmacie a plasty, Nábytkářství, Nekomové materiály, Ostatní služby, Počítačové grafie a vydavatelství, Poštovní služby, Telekomunikace, Textil, Zdravotnictví a sociální péče.

7.4 Činnost Centra fiktivních firem – CEFIF

Hlavní aktivity CEFIF:

- koordinace činnosti fiktivních firem;
- simulace obchodního rejstříku, živnostenského úřadu, centrální a komerční banky, správy sociálního zabezpečení, zdravotní a komerční pojišťovny;
- poradenská služba pro žáky a učitele;
- pravidelné návštěvy na školách;
- vedení databáze fiktivních firem a její poradenské linky;
- zahraniční aktivity založené na členství v EUROOPEN.

K 31. 12. 2011 CEFIF evidoval 331 aktivních fiktivních firem na 101 školách, což je meziroční nárůst o 17 fiktivních firem (5,4 %) a o 5 škol (5,2 %). Ve fiktivní firmě k tomuto datu pracovalo 3 580 žáků (o 6,5 % více než loni). Přibližně polovina fiktivních firem je zřízena ve školách s oborem obchodní akademie, ostatní pak ve školách s jinými maturitními obory. Členem sítě jsou i dvě školy pro tělesně postiženou mládež.

V roce 2011 proběhlo v ČR 12 regionálních a jeden mezinárodní veletrh fiktivních firem. Sedmnáctého ročníku mezinárodního veletrhu se zúčastnilo 185 fiktivních firem z 16 zemí Evropy (Albánie, Bulharsko, Belgie, Česká republika, Itálie, Chorvatsko, Litva, Maďarsko, Německo, Polsko, Rakousko, Rumunsko, Rusko, Slovensko, Švédsko a Velká Británie). CEFIF také uskutečnil 5 seminářů pro učitele fiktivních firem a tři celostátní soutěže pro fiktivní firmy. K publikování metodických materiálů pro učitele využíval CEFIF metodický portál rvp.cz.

7.5 IPn Nová závěrečná zkouška – NZZ

Od školního roku 2004/2005 probíhá za příznivé odezvy odborných škol reforma závěrečné zkoušky v učebních oborech podporovaná projekty, na které přispívá Evropský sociální fond. Reforma je založena na sjednocování obsahu závěrečných zkoušek v každém oboru vzdělání do tzv. jednotných zadání, na jejichž vývoji spolupracují učitelé SOŠ a SOU s odborníky z praxe. Sjednocení požadavků na obsah závěrečné zkoušky zvyšuje srovnatelnost výsledků vzdělávání v učebních oborech a má významný vliv na kvalitu přípravy žáků a jejich dobré uplatnění v praxi. Od roku 2009/2010 jsou jednotná zadání zpřístupňována na webovém portálu všem školám k využití u závěrečných zkoušek.

Ve školním roce 2010/2011 postoupila reforma závěrečných zkoušek také do škol s obory vzdělání kategorie E, kde se připravují zejména žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. V březnu 2011 byla školám zpřístupněna jednotná zadání pro 129 oborů kategorie H a 25 oborů kategorie E. Pro závěrečné zkoušky v červnu 2011 je využilo 76 % škol s obory vzdělání kategorie H, kde zkoušku skládalo 21 491 žáků (69 %), a 28 % škol s obory vzdělání kategorie E, kde se jí zúčastnilo 1 233 žáků (29 %).

K vytvořeným jednotným zadáním se vyjadřovali odborníci z praxe, kteří byli vysláni Hospodářskou komorou. Jejich stanoviska vyzněla ve většině případů velmi pozitivně. U devíti z deseti jednotných zadání odborníci z praxe potvrdili, že jejich celkové pojetí a obsah odpovídají požadavkům na výkon příslušného povolání. Někteří experti navíc konstatovali, že se kvalita jednotných zadání oproti minulému období zvýšila. V dotazníkovém šetření uvedla většina škol, že jednotné zadání jim usnadnilo přípravu závěrečné zkoušky, a potvrdila, že příprava podkladů ke zkoušce byla časově a materiálně srovnatelná s přípravou podle vlastního zadání. Naprostá většina škol (95 %) souhlasila s tím, že jednotné zadání přispívá ke srovnatelnosti výsledků vzdělávání a jeho využití zvyšuje prestiž učebních oborů. Tři čtvrtiny škol uvedly, že jednotné zadání přispělo k lepší spolupráci se zaměstnavateli a ovlivnilo motivaci žáků. Téměř na jedné čtvrtině škol vedly požadavky stanovené v jednotných zadáních k materiálně technickému dovybavení.

Při tvorbě jednotných zadání pro závěrečné zkoušky 2011/2012 bylo třeba vzít v úvahu, že projekt NZZ bude ukončen již 31. 3. 2012. Hlavním cílem tedy bylo dodržet kvalitu připravovaných jednotných zadání a březnový termín jejich zveřejnění pro školy.

Pro závěrečné zkoušky ve školním roce 2011/2012 bylo připraveno celkem 113 jednotných zadání pro 123 oborů kategorie H a pro 52 oborů kategorie E. Do přípravy jednotných zadání se zapojilo přes 500 ředitelů a učitelů odborných škol a odborných pracovníků NÚOV/divize NÚOV. Práce na zadání probíhaly převážně elektronicky – pomocí speciální aplikace informačního systému mohli autoři souběžně zpracovávat témata a jejich náležitosti, jako správná řešení, podklady pro hodnocení, doporučené vybavení pracoviště ad. Tvorba jednotných zadání byla řízena podle přísného harmonogramu tak, aby zadání byla školám k dispozici v březnu 2012.

7.6 IPn Autoevaluace – Vytváření systému a podpora škol v oblasti vlastního hodnocení aneb Cesta ke kvalitě

Cílem projektu bylo podpořit autoevaluační procesy na školách a vhodně provázat autoevaluaci a externí evaluaci ve spolupráci se školami, zřizovateli a ČŠI tak, aby bylo zajištěno trvalé zvyšování kvality práce škol.

V projektu odpovídal NÚOV/divize NÚOV za klíčové aktivity:

- A – Výzkum a analýzy;
- B – Vývoj a ověřování;
- C – Podpůrné systémy pro školy a partnery škol.

V bloku klíčových aktivit A byly realizovány řízené rozhovory s účastníky aktivit projektu. Byl připraven dotazník pro závěrečné šetření v projektu, které měřilo přidanou hodnotu projektu a potenciální změnu v evaluační kultuře v českém školství. Průběžně byly zajišťovány překlady klíčových výstupů projektu do angličtiny pro informaci odborné veřejnosti na mezinárodní úrovni a zároveň byly zajištěny překlady zajímavých odborných textů z oboru evaluace z cizích jazyků do češtiny. Tyto překlady jsou zveřejněny na webu projektu pro zájemce o inspiraci ze zahraničí. Dále jsou zveřejněny zahraniční kontakty na zajímavé instituce či projekty týkající se evaluace.

V bloku klíčových aktivit B proběhla standardizace evaluačních nástrojů, byla realizována tvorba příkladů dobré praxe a zveřejněn slovník hesel z oblasti řízení kvality a evaluace. V bloku klíčových aktivit C byla ověřována koncepce řešení podpory sítí spolupracujících škol prostřednictvím Peer Review, tuzemských návštěv a workshopů, realizována praxe poradců autoevaluace, zajištěn provoz call centra, webové poradenství a další služby poradenství v oblasti autoevaluace. V roce 2011 byla vydána 2 čísla bulletinu (červen a prosinec). Příklady dobré praxe byly zveřejňovány průběžně v návaznosti na zapracování připomínek z recenzních posudků.

08 Další vzdělávání

Také v roce 2011 soustředil NÚOV/divize NÚOV významnou část své pracovní kapacity na oblast dalšího vzdělávání a postupně tak přispíval k naplňování úkolů vyplývajících ze Strategie celoživotního učení ČR. Převaha činností týkajících se uvedené problematiky byla realizována v rámci projektové činnosti (viz projekty Koncept, UNIV 2 KRAJE, NSK 2).

NÚOV jako samostatná organizace i jako divize NÚV působil jako poradenská a expertní instituce v oblasti uznávání kvalifikací pro občany členských států EU a některých dalších států, spolupracoval přitom s centry pro uznávání odborných kvalifikací na MŠMT a na ostatních resortních ministerstvech. V roce 2011 byla prioritou implementace směrnice 2005/36/ES do stávajícího systému uznávání odborných kvalifikací s vazbou na Národní soustavu kvalifikací ČR. Podpora dalšího vzdělávání a především jeho rozvoje na středních odborných školách směřovala i do oblasti vzdělávání věkové skupiny seniorů (projekt MŠMT SENIOR). Úkol reaguje nejen na opatření Strategie celoživotního učení, ale i na usnesení vlády. V roce 2011 se projektová práce zaměřila na tvorbu programů dalšího vzdělávání určených především pracovním již neaktivním seniorům. Programy dalšího vzdělávání byly vytvářeny ve spolupráci s odbornými školami. NÚOV tak přispíval nejen k lepší péči o starší generaci, ale také k naplňování vize proměny středních škol v centra celoživotního učení.

8.1 IPn Proměna středních škol v centra celoživotního učení – UNIV 2 KRAJE

Realizace projektu byla zahájena v srpnu 2009, předpokládané ukončení je v roce 2013. V roce 2011 byly realizovány projektové aktivity ve všech krajích ČR mimo hlavní město Prahu. Cílem projektu je podpořit střední odborné školy při jejich postupné proměně v centra celoživotního učení, tedy instituce, které vedle počátečního vzdělávání nabízejí a realizují různé druhy dalšího vzdělávání pro široké spektrum dospělých.

Projekt podporuje zapojené střední odborné školy především:

- vzdělávacími semináři, které prohlubují profesní kompetence pracovníků škol tak, aby mohli připravovat a realizovat programy dalšího vzdělávání;
- zapojením škol do přípravy programů dalšího vzdělávání;
- poskytnutím možnosti pilotně ověřit (tedy realizovat) vybrané programy dalšího vzdělávání;
- sdružováním škol do sítí poskytujících další vzdělávání.

Podpora prohloubení vybraných profesních kompetencí pedagogických pracovníků byla v roce 2011 zaměřena na přípravu programů dalšího vzdělávání, rozvoj lektorských dovedností, marketing ve vzdělávání dospělých, celoživotní kariérové poradenství a také na aktuální otázky odborného vzdělávání. Seminářů se od zahájení projektu zúčastnilo téměř 6 000 pedagogických pracovníků.

V průběhu roku 2011 končila příprava 1. vlny programů dalšího vzdělávání, poté pracovníci škol připravovali programy 2. vlny a byla zahájena i příprava programů 3. vlny. Programy, nejčastěji rekvalifikační a připravované často ve spolupráci s ÚP či zaměstnavateli, jsou po posouzení zaměstnavateli a dopracování podle jejich připomínek formálně upravovány. Takto dokončených programů bylo od počátku projektu připraveno 432. Celkem 190 těchto programů bylo pilotně ověřeno, přitom ověřování se účastnilo 2 464 frekventantů, z nichž 2 260 ukončilo program úspěšně. Do přípravy programů dalšího vzdělávání se zapojilo 1 780 pracovníků škol, na pilotním ověřování se jich podílelo 718.

Důležitou součástí projektu je sdružování zapojených škol v jednotlivých krajích do sítí škol poskytujících další vzdělávání. Cílem tohoto sdružování je vytvořit subjekt, který bude reprezentativním zástupcem škol pro různá jednání především na krajské úrovni. Je vhodné, aby se školy ve svém úsilí navzájem nejen podporovaly, ale aby svou činnost koordinovaly a lépe ji tak zhodnotily.

V průběhu celé realizace projektu je mnoho úsilí věnováno spolupráci mezi školami a zaměstnavateli a také školami a úřady práce. Významnými pomocníky při realizaci projektu jsou náměstci hejtmanů a radní pro školství a vedoucí odborů školství jednotlivých krajů.

8.2 IPn Konceptce dalšího vzdělávání – Koncept

Tento individuální projekt národní vznikl na základě naléhavé potřeby řešit velmi neutěšený stav dalšího vzdělávání dospělých v ČR. Další vzdělávání v ČR netvoří systém, jeho fungování je víceméně živelné, ovlivňované bezprostředními oscilacemi nabídky a poptávky bez dlouhodobějšího směřování k sladování vzdělávací nabídky s potřebami trhu práce. Účast dospělé populace na dalším vzdělávání je základním předpokladem pro zachování konkurenceschopnosti lidských zdrojů i k zachování sociální soudržnosti – umožňuje dospělým, např. nezaměstnaným, doplnit si vzdělání tak, aby nebyli vylučováni z pracovního trhu. I když účast dospělých na dalším vzdělávání se v ČR v r. 2011 zvýšila na 11,4 % populace v produktivním věku, situace není v mezinárodním srovnání uspokojivá.

Projekt Koncept hraje významnou koordinační úlohu v oblasti dalšího vzdělávání. Další vzdělávání není totiž fenoménem pouze rezortu školství, ale má i svůj přesah jak do rezortu práce a sociálních věcí (rekvalifikace jsou významnou součástí DV), tak k různým sociálním partnerům. V r. 2011 byl v koncepční části projektu vytvořen návrh systémového prostředí pro oblast dalšího vzdělávání určený k diskusi s odbornou veřejností. Zahrnuje následující oblasti: koordinační řízení a metodické ovlivňování dalšího vzdělávání, uznávání výsledků dalšího vzdělávání, sladění vzdělávací nabídky s potřebami trhu práce, podpora nabídky dalšího vzdělávání, kvalita dalšího vzdělávání, monitoring dalšího vzdělávání, informační a poradenská podpora dalšího vzdělávání.

V rámci realizační části byla v praxi pilotně ověřována některá opatření na podporu rozvoje dalšího vzdělávání v ČR. V oblasti sladování nabídky DV s trhem práce byly vypracovány informační produkty o vývoji trhu práce pro potřeby sektorových rad a tvůrců národní soustavy kvalifikací – profil sektoru (pro sektor strojírenství) a analýza vzdělávacích oborů. V oblasti kvality DV byl vypracován systém ratingu vzdělávacích institucí pro jejich sebehodnocení či hodnocení. Jeho nedílnou součástí je i hodnocení lektorů dalšího vzdělávání. Byl vypracován kvalifikační a hodnotící standard profesní kvalifikace lektor, který byl schválen sektorovou radou a zařazen do Národní soustavy kvalifikací.

V oblasti podpory nabídky DV byla věnována pozornost především podpoře vzdělavatelů týkající se marketingu a tvorby vzdělávacích programů. Byl vytvořen text tzv. „Kuchařky marketingu“, která populárním způsobem vysvětluje marketingové postupy ve vzdělávání. Dále byl vytvořen návrh dvoumodulového e-learningového programu zahrnujícího opět marketing a metodiku tvorby vzdělávacích programů. V oblasti monitoringu dalšího vzdělávání byl vytvořen návrh webové stránky pro monitoring systému dalšího vzdělávání a ověřeny navržené indikátory. Velká pozornost byla věnována i publicitě projektu tak, aby se všechny výstupy dostaly již v návrhové podobě k odborné veřejnosti, mohly být diskutovány a na základě zpětné vazby dále dopracovány.

8.3 IPn Rozvoj a implementace Národní soustavy kvalifikací – NSK 2

Projekt NSK2 se začal řešit 5. května 2009 a navazuje na systémový projekt MŠMT Rozvoj národní soustavy kvalifikací podporující propojení počátečního a dalšího vzdělávání (zkr. NSK1). Ten v letech 2005–8 položil základy Národní soustavy kvalifikací jakožto registru celostátně uznávaných kvalifikací a vytvořil standardy pro kvalifikace na úrovni vyučení. NSK2 vytváří standardy pro kvalifikace na maturitní, příp. vyšší úrovni.

Cílem projektu je vytvořit a zprovoznit základní složky systému, který poskytne občanům příležitost k uznání jejich profesních znalostí a dovedností, ať už je získali jakkoliv a kdekoliv, a zaměstnavatelům možnost ovlivňovat obsah vzdělávacích procesů vedoucích k získání té či oné kvalifikace, a tím zvyšovat kvalifikační úroveň a kvalitu práce vlastních pracovníků. Rozvoj a implementace NSK je plně v souladu s aktuálními trendy v ČR i v EU, tedy s důrazem na celoživotní učení a uznávání jeho výsledků, na posilování partnerství vzdělávací sféry a světa práce či s počínajícím uplatňováním kreditního systému v odborném vzdělávání. Potřeba NSK vyplývá i z takových dokumentů, jako je Strategie celoživotního učení v ČR z roku 2007 a její implementační plán, nanejvýš významný je zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání.

V roce 2011 se již plně rozvinula činnost sdružení Hospodářská komora ČR, Svaz průmyslu a dopravy ČR a TREXIMA, s. r. o., jehož hlavním cílem je zapojit zaměstnavatele do tvorby a aktualizace NSK a provozu sektorových rad. V listopadu byl ukončen proces pokrytí českého trhu práce sektorovými radami, jejichž počet dosáhl čísla 29. Byla dokončena tvorba profesních kvalifikací za rok 2010, proběhla první rozsáhlá analýza potřeb zaměstnavatelů a návazné vymezování kvalifikací požadovaných pracovním trhem v ČR a začala tvorba standardů v pracovních skupinách sektorových rad. Zahájen byl i proces revizí standardů vytvořených v projektu NSK1. Tyto aktivity se celkem týkaly cca 300 kvalifikací.

V roce 2011 byly také zahájeny informační a propagační aktivity, jako např. vydávání elektronického zpravodaje Radar, uskutečnily se krajské konference pro zaměstnavatele v Ostravě a v Brně a byl zdokonalen systém výměny informací mezi mateřskou částí projektu a sdružením. Sdružení společností Trexima, s. r. o. a OKsystem, s. r. o. započalo práce spojené s inovací informačního systému NSK. Cílem je dosáhnout stavu, kdy bude informační systém NSK schopen zajistit kompletní podporu všech procesů souvisejících s naplňováním, údržbou a prezentací obsahu Národní soustavy kvalifikací. Spolu s tím začalo vznikat webové rozhraní www.vzdelavaniaprace.cz věcně navazující na vizi Cesta k lepší práci. Jeho cílem je usnadnit občanům jejich cestu za kvalifikací a uplatněním tím, že jim bude v uživatelsky příznivém prostředí průběžně poskytovat potřebné informace. Webové rozhraní rozšiřuje své funkcionality a zlepšuje své postupy v součinnosti se svými uživateli, jejichž počet činil koncem roku již cca osm tisíc.

Bylo zahájeno zadávací řízení „Vývoj a správa komplexního systému pro evidenci a podporu procesů autorizace a zkoušení“, zkráceně ISKA. Jeho cílem je vytvořit komunikační prostředí, které by optimalizovalo správní, řídicí a informační procesy probíhající „v zázemí“ NSK. Vlastní realizace však začala až v následujícím roce. V roce 2011 se rozběhla inovace metodiky z roku 2009, která sledovala dva cíle: sladit metodiku s realitou a zapracovat do ní věcné změny související s navrhovanou novelizací zákona č. 179/2006 Sb.

Firma Mathers Communication, vítěz výběrového řízení na propagační kampaň k projektu NSK2, zahájila postupné seznamování široké veřejnosti s novými možnostmi ověřování a uznávání kvalifikací. Toto úsilí ve vztahu k odborné veřejnosti podtrhla i národní konference projektu NSK2 v listopadu 2011.

Výsledky projektu k 31. 12. 2011

	MMR	MZE	MPO	MV	MŠMT	MD	MPSV	Celkem
Počet profesních (dílčích) kvalifikací v gesci	32	85	144	3	4	9	1	278
Počet autorizovaných osob	115	88	98	136	13	0	0	450
Počet autorizací DK	681	359	641	247	16	0	0	1944
Počet realizovaných zkoušek	920	385	1180	22489	112	0	0	25086

9 Trh práce a kariérové poradenství

NÚOV/divize NÚOV se dlouhodobě zabývá sběrem informací o světě práce a vzdělávání a jejich analýzami. Přidanou hodnotou je vzhledem k pozici obsahového garanta počítačového odborného vzdělávání vedle kvalifikované interpretace získaných dat především propojování informací o kvalifikačních požadavcích trhu práce a vzdělávací nabídce odborného vzdělávání, získávání potřebné zpětné vazby k obsahu odborného vzdělávání a podpora mladých lidí v etapě přechodu ze školy do zaměstnání, ať už formou kariérového poradenství založeného na kvalitních informacích či formou kariérového vzdělávání, které je součástí RVP i ŠVP odborného vzdělávání (vzdělávací oblast Člověk a svět práce). V roce 2011 NÚOV sledoval např. vývoj vzdělanostní a oborové struktury žáků ve středním a vyšším vzdělávání, vč. údajů o situaci v jednotlivých krajích a postavení mladých lidí na trhu práce. Dalším tématem byl vliv absolvování jiných forem vzdělávání ve středním odborném vzdělávání na další profesní vývoj.

Součástí NÚOV/NÚV je Centrum kariérového poradenství, které v roce 2011 poskytovalo poradenství po telefonu a internetu i individuální osobní konzultace zaměřené na projektování vzdělávací dráhy žáků základních a středních škol. Zkušenosti z informačně poradenského servisu byly využity při inovaci obsahu internetového informačního systému ISA+.

Tradičním výstupem NÚOV v oblasti analýz trhu práce byla zpráva o nezaměstnanosti čerstvých absolventů škol. V důsledku recese rostla celková nezaměstnanost a s ní i nezaměstnanost absolventů škol. Proto jsme vedle každoročního zpracování dubnových dat do podoby rozsáhlé analýzy zpracovali i stručnější a jinak strukturovanou zprávu informující o aktuální situaci čerstvých absolventů škol.

NÚOV sledoval z hlediska uplatnitelnosti rovněž žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, podporoval jejich vzdělávání a profesní uplatnění. Systematicky spolupracoval s odborem 27 MŠMT na úpravách RVP oborů vzdělání kategorie E, ve kterých jsou často vzdělávání žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Na tomto úkolu spolupracovaly divize NÚOV a IPPP. Práce vycházela ze šetření, jehož cílem bylo získání námětů pro zvyšování kvality vzdělávání a realizaci případných změn ve vzdělávací nabídce pro žáky se zdravotním postižením a možnosti vytvoření nástrojů komunikace škol a zaměstnavatelů v této oblasti. Na webových stránkách NÚOV byly zveřejněny informace a příklady dobré praxe z oblasti pracovního uplatnění absolventů se zdravotním postižením.

V této souvislosti se NÚOV věnoval podpoře integrace znevýhodněných prostřednictvím kariérového poradenství a podpoře síťování organizací poskytujících tento druh kariérového poradenství na národní úrovni. Znevýhodněnými jsou myšleni občané, kteří jsou ohroženi sociální inkluzí a mají z hlediska kariérového poradce specifické potřeby. Cílem ústavu bylo získat aktuální informace o kariérovém poradenství pro znevýhodněné, nejen na školách, ale i v neziskovém sektoru, který se věnuje také kariérovému poradenství. Dalším krokem byla výměna know-how a získání aktuálního přehledu o navazujících poradenských službách, nástrojích a přístupu těchto klientů ke kariérovému poradenství. NÚOV také participoval na činnosti pracovní skupiny Evropské komise, která se zaměřovala na mapování problematiky integrace a podpory znevýhodněných ve vzdělávání, na přenos zkušeností a shromažďování příkladů dobré praxe.

IPPP/divize IPPP pracoval na modelu provázání jednotlivých složek kariérového poradenství: vzdělávání, poradenství a informování. Proběhlo jednání s vedením organizace Vysočina Education o zapojení odborníků z kraje Vysočina do zpracování návrhu metodiky a do jejího připomínkování. V součinnosti s Krajem Vysočina vyvíjela činnost pracovní skupina kariérového poradenství, jejímž hlavním úkolem byla koordinace poskytovatelů kariérového poradenství na lokální úrovni.

Divize IPPP provedla analýzu služeb kariérového poradenství ve speciálně pedagogických centrech (SPC) poskytovaných žákům se zdravotním postižením. Díky ní byla doložena nevyrovnanost v úrovni této služby.

Zatímco některá SPC kariérové poradenství standardně poskytují, mají k tomu rozpracované techniky, vzdělané pracovníky a dostatečné vybavení diagnostickými nástroji, jiná SPC v této oblasti tápou, mají vážné nedostatky ve vybavenosti vhodnými diagnostickými nástroji a dotazníky. Svou roli sehrává obrovská vytiženost pracovníků SPC způsobená personální poddimenzovaností těchto zařízení. Zároveň se však prokázalo, že spolupráce SPC s úřady práce, chráněnými dílnami i neziskovým sektorem je na vysoké úrovni.

IPPP v roce 2011 také poskytoval metodické konzultace, zejména v otázkách realizace kariérového poradenství pro zdravotně postižené žáky, zajištění nástrojů pro psychologickou a speciálně pedagogickou diagnostiku atd. Institut také koordinoval pracovní skupinu kariérového poradenství, která se věnovala definování odborných kvalifikací pedagogických pracovníků v kariérovém poradenství a participovala na přípravě metodiky kariérového vzdělávání, poradenství a informací na ZŠ a SŠ.

9.1 IPn Kariérové poradenství v podmínkách kurikulární reformy (VIP Kariéra II – KP)

Tento národní projekt individuální byl v NÚOV zahájen v květnu 2010, je spolufinancován z ESF a státního rozpočtu ČR. Jeho hlavním cílem je rozšíření, racionalizace a další zkvalitnění informační, vzdělávací a metodické podpory kariérového poradenství a vzdělávání ve školách a vytvoření vazby na služby celoživotního poradenství. Je proto naprosto nezbytné vytvářet kvalitní informační základnu opírající se o monitoring kvalifikačních potřeb trhu práce.

V roce 2011 byla vytvářena studie Návrh integrovaného systému kariérového poradenství. Při práci na studii bylo provedeno šetření potřeb kariérových poradců na školách i úřadech práce a ukončen sběr dat o volbě oboru vzdělání a informačních potřebách u žáků posledních ročníků ZŠ a SŠ a jejich rodičů. Pokračovaly práce na analýzách k problematice znevýhodněných a prevence předčasných odchodů ze vzdělávání. Byl připraven průzkum, který obsahuje hloubkové rozhovory s experty, dotazníkové šetření a sběr příkladů dobré praxe.

Základním výstupem projektu je interaktivní internetový informační systém ISA+, který nabízí na webu www.infoabsolvent.cz kompletní přehled vzdělávací nabídky, dále řadu výstupů z analýz a šetření z oblasti nezaměstnanosti absolventů škol, připravenosti a uplatnění absolventů v praxi i v terciárním vzdělávání a také uplatnění zdravotně postižených žáků. Byl zpracován kreativní návrh inovací ISA+, který se zaměřil na přizpůsobení systému potřebám cílových skupin a návrh nové grafické podoby ISA+.

Další aktivitou je rozvoj informačního poradenského pracoviště pro zájemce o vzdělávání, pedagogické a poradenské pracovníky. Na bázi Centra kariérového poradenství NÚOV se připravoval vznik tohoto pracoviště (call centrum), které bude vedle přímé, individuální podpory poskytovat rovněž elektronické on-line poradenství. Na základě šetření kariérových/výchovných poradců na 40 základních a 20 středních školách z celé ČR byla definována struktura dílčích studií a zpracována Analýza práce a potřeb poradců v oblasti kariérového poradenství na úřadech práce s cílem vytvořit koncept informačního poradenského pracoviště NÚV.

Bylo připraveno a zahájeno poskytování vzdělávací podpory výchovným/kariérovým poradcům v základních a středních školách, a to ve formě e-learningového systému eKariéra+. V rámci podpory účastníků studia byla realizována školení pro studijní poradce – tutorů a vypracován pro ně komplexní manuál. Probíhala telefonická kampaň pro získání účastníků do jednotlivých studijních běhů. V říjnu byl úspěšně naplněn a zahájen první studijní běh eKariéra+.

10 Školské a školní poradenské služby

10.1 Školské poradenské služby

I PPP ČR/divize IPPP (dále také jako institut) metodicky podporuje pedagogické pracovníky, psychology, speciální pedagogy a sociální pracovníky v pedagogicko-psychologických poradnách (PPP) a speciálně pedagogických centrech (SPC). V roce 2011 připravoval koncepční dokumenty pro legislativní předpisy směřující ke zkvalitňování poradenských služeb PPP a SPC a realizoval analýzy poradenských služeb PPP a SPC zaměřené mimo jiné rovněž na dostupnost služeb pro jejich klienty. Významným koncepčním úkolem byla analýza současného stavu školských poradenských zařízení (ŠPZ) pokud jde o dostupnost péče, podmínky pro poskytování služeb, DVPP pracovníků aj. Na jejím základě byly vypracovány podklady pro definování standardů práce ŠPZ.

V roce 2011 byla také provedena analýza odkladů školní docházky a byla zpracována sonda do praxe vzdělávání žáků s těžkým kombinovaným postižením, která byla vyžádána ze strany MŠMT jako podklad pro revizi § 48 školského zákona. Ve druhém pololetí byly poskytovány konzultační služby týkající se uvádění novel vyhlášek č. 72/2005 Sb. a č. 73/2005 Sb. do praxe. Dále byla provedena revize vybavenosti PPP a SPC diagnostickými nástroji, jejich výsledky byly poskytnuty odborům školství krajských úřadů, aby je mohly využít jako podklad pro finanční podporu vybavenosti těchto center. Nejvýznamněji byla podpořena vybavenost diagnostickými nástroji v Jihočeském, Královéhradeckém, Jihomoravském a Libereckém kraji.

S cílem zvýšení kvality služeb participoval IPPP na přípravě nástrojů pro psychologickou a speciálně pedagogickou diagnostiku, navrhoval intervenční postupy pro práci PPP a SPC, poskytoval metodická doporučení a expertní konzultace. Koordinoval také vytvoření pracovní skupiny pro ověřování diagnostických nástrojů. Metodická podpora, vzdělávání a expertní konzultace byly poskytovány i v oblasti vystavování posudků k uzpůsobení podmínek maturitní zkoušky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Institut se podílel na koordinaci poskytování školských poradenských služeb: vytvářel systémy péče o specifické skupiny žáků, poskytoval metodickou a konzultační podporu ředitelům a zřizovatelům školských poradenských zařízení, řídil činnost pracovních skupin a spolupracoval s profesními sdruženími poradenských pracovníků. Významně byla metodicky a koncepčně podpořena péče o mimořádně nadané žáky. IPPP se podílel v roce 2011 na koncepční práci v Rezortní pracovní skupině k péči o kognitivně nadané děti a žáky, která má za cíl vytvořit v rezortu školství ucelený systém péče o nadané. Probíhala práce na standardu vstupního vyšetření mimořádného nadání v PPP, který by měl pomoci ke včasné identifikaci nadání. IPPP koordinoval práci pracovní skupiny k péči o kognitivně nadané děti a žáky, pracovní skupiny psychologů PPP a pracovní skupiny speciálních pedagogů PPP pro nadané.

Byly také zpracovány dvě analýzy založené na šetření stavu v poradenských centrech – Analýza služeb školských poradenských zařízení pro mimořádně nadané děti a žáky a Analýza stávajících screeningových postupů používaných v ČR k vyhledávání dětí s akcelerovaným kognitivním vývojem (ISCED-0). Obě analýzy potvrdily velké kvantitativní i kvalitativní rozdíly v péči poskytované jednotlivými pracovišti, a to nejen mezi kraji, ale i na různých pracovištích v rámci téhož kraje. Ve speciálně pedagogických centrech není zatím vzhledem k nedostatku potřebných diagnostických nástrojů a nedostatečnému počtu odborných pracovníků vyhledávání mimořádně nadaných mezi jejich klienty prakticky realizováno.

IPPP se podílel na vytváření systémů péče o žáky s poruchami autistického spektra a narušenou komunikační schopností, prováděl koordinaci poradenských služeb pro klienty s autismem a poruchami autistického centra. Koordinoval logopedickou péči ve školách a školských poradenských zařízeních, poskytoval také podporu projektu Pardubického kraje „Zavedení systému školských logopedických služeb v Pardubickém kraji“.

10.2 Školní poradenské služby

IPPP ČR/divize IPPP podporoval a metodicky vedl školní poradenské služby, které jsou v základních a středních školách v ČR obvykle zajišťovány výchovným poradcem, školním metodikem prevence, případně školním psychologem/školním speciálním pedagogem a jejich konzultačním týmem složeným z vybraných pedagogů školy. Služby jsou poskytovány ve spolupráci školního poradenského pracoviště a školských poradenských zařízení. Institut zpracovával koncepci poskytování poradenských služeb ve školách, zpracovával metodické, diagnostické a intervenční nástroje. Rovněž zabezpečoval poradenské služby pro Evropské školy v Bruselu a Lucemburku.

10.3 IPn Rozvoj školních poradenských pracovišť – VIP II

Úspěšnost žáků ovlivňuje nejenom vybavení školy, její vzdělávací programy a kvalifikovanost učitelů, ale ve velké míře také atmosféra školy a komunikace mezi žáky, učiteli a rodiči. Velký význam přitom sehrávají poradenské služby psychologů a speciálních pedagogů přímo ve škole. Tito odborníci pomáhají žákům s různými poruchami učení nebo chování, při vzdělávání žáků cizinců, sociálně znevýhodněných žáků, žáků nadaných i neprospívajících. Proto byl od roku 2009 realizován projekt Rozvoj ŠPP – VIP II, který umožnil působení psychologů a speciálních pedagogů na vybraných školách.

V roce 2011 bylo jedním ze základních úkolů projektu metodické vedení a vzdělávání pedagogických pracovníků. Podpora metodiků pro školní poradenská pracoviště, školních speciálních pedagogů a školních psychologů se zaměřila na doporučování vhodných pedagogicko-psychologických, intervenčních a diagnostických nástrojů, na zpracování a vyhodnocování metodických zpráv a na vyhodnocování školních poradenských služeb. V rámci vzdělávací podpory probíhalo projektové vzdělávání psychologů a speciálních pedagogů působících ve školách zapojených do projektu. Model vzdělávání byl koncipován jako vícestupňový, umožňoval vycházet z kompetencí, které tito odborníci získali předchozí praxí a již absolvovaným DVPP.

Projekt měl vliv také na zlepšení prevence sociálně patologických jevů (např. drogy, šikana, záškoláctví apod.) na zapojených školách. Pedagogičtí pracovníci mohli využít služeb poradenské linky. Projektový tým prováděl celoroční monitoring a vedl databázi hovorů, analyzoval potřeby volajících a ve finále se pak zaměřoval na zjištěné problémové okruhy, poskytoval telefonickou krizovou intervenci či jiný typ podpory. V rámci projektu se konala jednání ředitelů všech zapojených škol, na nichž byly předávány informace o průběhu, výstupech a aktuálních úkolech projektu, byly projednávány koordinační a organizační činnosti související se zajišťováním školních poradenských služeb, ve vzájemné spolupráci byly řešeny problémové případy. Projekt byl ukončen k 30. 9. 2011.

10.4 Expertní a další činnosti

IPPP/divize IPPP poskytoval v roce 2011 expertní služby pro oblast rizikového chování a jeho prevenci ve školství Úřadu vlády ČR (Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti). Krajským zastupitelům a odborům školství KÚ poskytoval expertní služby k problematice poradenství a preventivně výchovné péče, konzultace z oblasti legislativních a organizačních předpisů týkajících se poradenských služeb a preventivně výchovné péče poskytované školám a školským zařízením, zajišťoval také poradenské služby pro pedagogy.

Institut prováděl koordinaci předávání informací a řešení úkolů z oblasti poradenství mezi jednotlivými PPP, SPC, profesními asociacemi působícími ve školství a IPPP ČR. Tato oblast zahrnovala přípravu a realizaci celodenních jednání ředitelů všech PPP v ČR, koordinaci činností, předávání informací o koncepčních záměrech MŠMT a aktuálních úkolech, metodické vedení PPP, práci na vzdělávacím standardu, přípravu na certifikaci kvality a evaluaci školských poradenských zařízení.

Koordinace se týkala také podpory činností profesních asociací poradenských pracovníků v ČR, tj. Asociace pracovníků pedagogicko-psychologických poraden, Asociace školních psychologů, Asociace pracovníků SPC, Asociace pracovníků SVP, Asociace soukromých poradenských pracovníků, Asociace logopedů ve školství, Asociace výchovných poradců a Asociace supervizorů ve školství.

10.5 IPn Diagnostika dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami – DIS

Projekt probíhá od 2. 9. 2010 do 31. 8. 2013 v rámci OPVK a je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR. Hlavním cílem je rozšířit, zkvalitnit a doplnit nástroje pro psychologickou, pedagogickou a speciálně pedagogickou diagnostiku dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP), včetně žáků se sociokulturním znevýhodněním a žáků s mimořádným kognitivním nadáním, a vytvořit metodické postupy pro užívání těchto nástrojů a interpretaci jejich výsledků u žáků s různými typy diagnóz. Specifickými cíli projektu jsou: 1) identifikace již existujících a pro uvedené účely vhodných zahraničních i starších českých nástrojů a jejich adaptace; 2) tvorba nových nástrojů ve spolupráci s českými odborníky; 3) pilotáž a standardizace adaptovaných a nově vytvořených nástrojů; 4) příprava testových materiálů a metodických příruček k užívání těchto nástrojů; 5) zaškolení pedagogických pracovníků v práci s novými nástroji.

V průběhu roku 2011 došlo k definitivnímu výběru diagnostických nástrojů, se kterými se bude v rámci projektu dále pracovat:

- IDS (The Intelligence and Development Scales);
- CFT-20 (Cattell Culture Fair Intelligence Test);
- CAST (Childhood Autism Spectrum Test);
- testová baterie rodinných vztahů PARQ/CONTROL;
- test mapující připravenost pro školu (MaTeRS);
- test struktury základních matematických schopností (TSZMS);
- baterie pro mapování sociálních vztahů ve třídě;
- baterie testů fonologických schopností;
- verbální test ke zjišťování tvořivosti (subtest Vytváření příběhů);
- posuzovací škály chování a didaktické testy k vyhledávání kognitivně mimořádně nadaných žáků;
- dotazník k diagnostice anxiety u dětí;
- ADHD.

Stěžejní náplní tohoto období projektu pak bylo zajištění procesu pilotáže a standardizace u většiny výše uvedených nástrojů. Realizační tým projektu oslovil vhodné odborníky z řad psychologů a speciálních pedagogů pracujících v PPP či ve školách s nabídkou spolupráce. Tito odborníci byli pečlivě vyškoleni v práci s daným nástrojem, aby byli připraveni na vyšetřování v základních a mateřských školách po celé ČR. Na základě zpětných vazeb od odborníků z terénu realizační tým navrhoval úpravy jednotlivých částí použitých diagnostických nástrojů.

10.6 IPn Minimalizace šikany – MIŠ

IPPP ČR byl v tomto projektu zapojen jako partner bez finančního příspěvku. V rámci projektu byl inovován obsah vzdělávacích modulů DVPP „Minimalizace šikany“, výsledkem pak bylo propracované DVPP, které respektuje komplexnost šikany na školách a rozvíjí dovednosti učitelů v oblasti její prevence i řešení problému, současně byly vytvářeny a do DVPP zařazovány modely hodnocení podmínek ve školách z hlediska rizik vzniku šikany. Ve 2. pololetí 2011 se zástupce divize IPPP účastnil přípravy metodiky pro školní inspektory, která byla zaměřena na vyhodnocování chování směřujícího k šikaně.

11 Podpora vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

IPPP ČR/divize IPPP podporoval trend rovného přístupu ke vzdělání bez jakékoli diskriminace, obzvláště ve vztahu ke vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Pracoval na stanovení odpovídajících individuálních vzdělávacích plánů a zajištění souvisejících podpůrných opatření, např. využití speciálních metod, forem a postupů, didaktických materiálů, kompenzačních a rehabilitačních pomůcek a služeb asistenta pedagoga.

Institut se podílel na koncepci vzdělávání pro školní inspektory se zaměřením na otázky školních poradenských služeb, spolupráce školských poradenských zařízení se školami, zařazování žáků do speciálního vzdělávání aj. Bylo realizováno prvních 6 vzdělávacích programů pro ČŠI, které byly financovány z projektu CPIV (školní inspektori jsou jednou z cílových skupin projektu). IPPP se také podílel na plnění úkolů Národního plánu podpory a integrace občanů se zdravotním postižením na období 2010–2014, přičemž se zaměřoval na úkoly týkající se asistentů pedagoga pro žáky se zdravotním postižením a revidoval náplně práce asistentů pedagoga pro žáky s různými typy zdravotního postižení.

IPPP vedl metodické skupiny, které se zaměřují na úpravy v systému školní péče pro žáky mimořádně nadané, pro žáky s narušenou komunikační schopností, s poruchami učení a chování, s mentálním postižením i pro žáky s těžkým zdravotním postižením a organizoval podpůrné služby na úrovni krajů. Byla revidována základna diagnostických nástrojů pro žáky se specifickými poruchami učení (SPU) a zpracována doporučení vhodných nástrojů. Probíhala také 1. etapa dlouhodobé výzkumné činnosti, zaměřená na sběr a analýzu kasuistických dat o žácích s různými druhy SPU a jejich kombinacemi. Dále byl připraven koncept přístupu ke vzdělávání tzv. „hraničních“ dětí a žáků, žáků s těžkým zdravotním postižením a žáků s narušenou komunikační schopností.

Byla zpracována publikace Diagnostika a edukace dětí a žáků s těžkým zdravotním postižením, která je revidovanou podobou metodiky z roku 2005. Pro podporu vzdělávání žáků s narušenou komunikační schopností byla doplněna a nově vytištěna další osvědčená publikace: Metodika VOKS – Výměnný obrázkový komunikační systém (původně z roku 2006).

Institut zpracoval příklady dobré praxe z oblasti činností asistenta pedagoga u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Výstupem byl pak metodický materiál shrnující doporučené činnosti asistenta pedagoga u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Ve druhém pololetí byla připravena k tisku Metodika práce asistenta pedagoga, na které se podíleli kmenoví pracovníci a pracovníci projektu CPIV.

11.1 IPn Centra podpory inkluzivního vzdělávání – CPIV

Ve sledovaném roce (3. rok projektu) byla realizována intenzivní spolupráce se školami, které se zapojily do projektu ve školním roce 2010/11, pokračovaly aktivity ve školách, které vstoupily do projektu ve školním roce 2009/10, a byla zahájena činnost ve školách, které přistoupily do projektu pro rok 2011/12. Celkem se jednalo o 342 mateřských, základních a středních škol. V daném období byly realizovány všechny klíčové aktivity projektu. V rámci mapování potřeb škol byly identifikovány individuální priority spolupráce s každou ze zapojených škol a definovány zakázky, které pracovníci CPIV v těchto školách realizovali. Specifikovány byly požadavky na další vzdělávání pedagogických pracovníků, proběhlo síťování dalších aktérů působících v místní vzdělávací síti.

V rámci CPIV byly vytvořeny školní podpůrné programy (Špp) pro školy zapojené do projektu ve školním roce 2010/11 (celkem 128 Špp). Ve 2. pololetí školního roku 2010/11 se uskutečnila pilotáž Špp vytvořených pro školy spolupracující v předešlém školním roce (celkem 105 Špp). Na základě podnětů ze škol byly Špp dále upravovány a zpřesňovány.

Průběžně probíhala metodická podpora a poradenství s cílem poskytnout školám zapojeným do projektu dostatek nových informací, metodik, podpůrných konzultací a dalších podnětů k problematice zavádění inkluzivních principů do vzdělávání. Veškerá podpora k vytváření podmínek pro inkluzi byla zajišťována jak individuálně, tak skupinově. V rámci projektu bylo akreditováno 43 vzdělávacích programů a vzdělávacími akcemi bylo podpořeno 9084 osob z řad pedagogů a zaměstnanců školských poradenských zařízení. Bylo vytvořeno 8 metodik podporujících zavádění inkluzivních opatření do praxe škol. Pokračovalo síťování neziskových organizací a dalších subjektů se školami. To může školám pomoci při práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a usnadnit navázání vzájemné spolupráce školy s vybranými subjekty podle zjištěných potřeb dané školy.

V rámci odborného a projektového poradenství byly průběžně poskytovány odborné konzultace v oblasti kariérového poradenství, doučování žáků ze sociálně znevýhodňujícího prostředí a zajišťování náplně volnočasových aktivit pro tyto žáky, včetně preventivních programů. Pracovníci CPIV poskytovali metodickou podporu při tvorbě individuálních programů a intenzivní metodickou podporu školám při získávání finančních prostředků na zavádění inkluzivního rozvoje škol.

12 Preventivní aktivity, ústavní péče

Institut přispíval k zajištění kvality preventivních služeb poskytovaných na úrovni škol, školských poradenských zařízení a poskytovatelů programů primární prevence. Zabezpečoval koordinaci ve vztahu k poskytovatelům preventivních aktivit, vytvářel metodické materiály a diagnostické nástroje.

IPPP zajišťoval chod Agentury pro certifikace, která koordinovala certifikační proces ověřování kvality odborné způsobilosti poskytovatelů programů primární prevence užívání návykových látek. Činnost Agentury pro certifikace byla z rozhodnutí MŠMT ze dne 11. 5. 2011 pozastavena. Prakticky došlo k zastavení její činnosti již v lednu 2011, kdy nebyly Agentuře pro certifikace poskytnuty ze strany MŠMT finance na realizaci objednaných certifikačních řízení. Zdůvodněním pozastavení činnosti je požadavek rozšíření certifikačního procesu na všechny typy rizikového chování a reorganizace OPŘO ze strany MŠMT. IPPP tedy v rámci ESF projektu VYNSPI pokračoval na rozšiřování standardů vzdělávacích programů z oblasti prevence rizikového chování (viz níže). Institut také realizoval školení klinických psychologů pro získání akreditace ke zjišťování psychické způsobilosti a pomáhal MŠMT při organizaci udělování akreditací.

IPPP v roce 2011 vytvořil a koordinoval pracovní skupinu k péči o žáky s rizikem či projevy specifických poruch učení (SPU). Členové pracovní skupiny participovali na dlouhodobém sledování žáků s různými druhy SPU a jejich kombinacemi a poskytovali podklady k přípravě katalogu pro definování stupňů podpory žáků ve speciálními vzdělávacími potřebami. Rovněž bylo uskutečněno dotazníkové šetření zaměřené na zjištění používaných nástrojů pro etopedickou diagnostiku poruch chování a došlo také ke zmapování stávající situace z hlediska existence a užívání diagnostických metod ve střediscích výchovné péče (SVP). V další fázi byly vytipovány oblasti, pro které jsou stávající diagnostické nástroje nevyhovující, nebo vůbec neexistují. Ve druhém pololetí byla zpracována výzkumná zpráva, která je jedním z podkladů pro případnou tvorbu nové koncepce SVP.

V rámci kasuistického šetření klientů odcházejících ze zařízení institucionální výchovy bylo zjištěno, jak příprava na odchod ze zařízení probíhá a jaké proměnné faktory sehrávají rizikovou nebo naopak protektivní roli v procesu příprav na odchod, během odchodu a při zvládnání samostatného života.

V návaznosti na předchozí úkol byly ve zprávě Mapování realizace následné péče po odchodu ze zařízení institucionální výchovy popsány možnosti následné podpory pro děti, které opustily zařízení náhradní výchovné péče. Tyto možnosti se týkaly jednak legislativního rámce následné péče v ČR, institucionálních zařízení (tj. typů zařízení), ale i neformálních možností podpory. Zpráva upozorňuje na důležitost tohoto tématu, kterou mimo jiné deklarují transformační dokumenty MŠMT, pozornost věnovaná tomuto tématu je ale stále nedostatečná.

Vychovatelům, učitelům, speciálním pedagogům, psychologům a dalším pedagogickým pracovníkům byl určen vzdělávací a supervizní rozvojový program týkající se extrémních poruch chování. Pracovníci současně získali ucelené poznatky o možnostech práce s klienty s disharmonickým vývojem osobnosti a extrémními poruchami chování. Programu, který byl realizován formou rezortního projektu, se zúčastnilo 68 pedagogických pracovníků z výchovných ústavů Boletice, Ostrava a Jindřichův Hradec.

Pro vychovatele a učitele v zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a střediscích výchovné péče byl připraven sebezkušenostní výcvik Korektivní, resocializační a socioterapeutická práce se skupinou. Celková délka výcvikového programu je 360 hodin, rozdělených do tří let, v roce 2011 se uskutečnilo posledních 120 hodin. Úkol byl plněn v rámci rezortního projektu.

12.1 IPn Tvorba systému modulárního vzdělávání v oblasti prevence sociálně patologických jevů pro pedagogické a poradenské pracovníky škol a školských zařízení na celostátní úrovni – VYNSPI

Hlavním řešitelem projektu je Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN, IPPP byl jejím partnerem, který řešil čtyři klíčové aktivity projektu:

- Pilotní realizace a evaluace systému DVPP v zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy;
- Metodická podpora pedagogických pracovníků v náhradní výchovné péči (NVP);
- Obsahová analýza právních dokumentů MŠMT (zákony a vyhlášky) týkajících se primární prevence rizikového chování (PPRCH);
- Tvorba standardů pro certifikace programů PPRCH ve školách.

Vzdělávání probíhalo pro pedagogické pracovníky v náhradní výchovné péči, a to prioritně v krajích Středočeském, Jihočeském, Zlínském, Jihomoravském a Olomouckém. Na podkladě mapování vzdělávacích potřeb (IPPP, 2010), analýz vzdělávací nabídky v ČR a výzkumných šetření zaměřených na problematiku náhradní výchovné péče, vznikl návrh struktury vzdělávání pedagogických pracovníků v této oblasti a podle něj byla sestavena vzdělávací nabídka pro rok 2011. V období leden – prosinec 2011 se konalo 11 akreditovaných kurzů, během nichž bylo podpořeno 138 pedagogických pracovníků. Kurzy probíhaly v časové dotaci od 8 do 70 hodin, nejčastěji byly realizovány kurzy v dotaci 16 hodin. Zaměřovaly se na práci se skupinou, motivaci, sexuálně rizikové chování, adiktologickou problematiku v zařízeních, práci s rodinou klientů, psychické trauma, relaxaci, subkultury apod.

V roce 2011 byly připravovány tři klíčové metodické publikace:

- I. Vybraná témata vychovatelské praxe. Inspirace pro vychovatele v zařízeních ústavní a ochranné výchovy. Praha: NÚV, Univerzita Karlova v Praze & Togga.
- II. Rozvoj sociálních dovedností – příprava na odchod dítěte z ústavu, která se věnuje otázce připravenosti mladých dospělých na odchod ze zařízení ÚV a OV, přičemž vychází z kvalitativního výzkumného šetření v dané oblasti.
- III. Překlad publikace od J. Camerona a M. Collina Dosahování pozitivních výsledků v náhradní péči.
- Zároveň byly vytvářeny dílčí drobné metodiky, např. na téma práce se skupinou, jak provádět relaxaci atd.
- Tým ESF projektu VYNSPI v roce 2011 zpracovával obsahovou analýzu právních dokumentů MŠMT týkajících se primární prevence rizikového chování a byla vytvořena první pracovní verze obsahové analýzy. Na základě dlouhodobého požadavku odborné veřejnosti o rozšíření certifikačního procesu na všechny typy rizikového chování, byla provedena inovace standardů. Vznikl návrh Standardů kvality odborné způsobilosti poskytovatelů programů primární prevence rizikového chování, který prošel mezirezortním připomínkovým a oponentním řízením.

13 Vzdělávání pedagogických a poradenských pracovníků

IPPP ČR/divize IPPP monitoroval kvalifikační předpoklady a kompetence pracovníků poradenských zařízení a na tomto základě pro ně vytvářel a realizoval programy DVPP. Tato činnost probíhala v úzké návaznosti na analýzy prováděné v roce 2010 i 2011, díky tomu nabídka programů saturovala aktuální potřeby pracovníků ŠPZ. Například v návaznosti na analýzu vybavenosti diagnostickými nástroji v PPP a SPC byly nově akreditovány vzdělávací programy zaměřené na výcvik ve využívání diagnostických nástrojů i na komplexní diagnostiku oblastí úzkosti, depresivity, pozornosti, paměti či rodinných vztahů. Některé vzdělávací programy byly realizovány v rámci ESF projektu CPIV, jiné v rámci kmenové činnosti. Úzká provázanost činností kmenových i projektových se ukázala jako vysoce efektivní. Podpořeni byli také začínající psychologové a speciální pedagogové, pro něž bylo vedle vzdělávání realizováno i 384 hodin odborných stáží.

Vzdělávací akce byly určeny pro pracovníky škol, školských poradenských zařízení, školských zařízení ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče s cílem zvýšení kvality jimi poskytovaných služeb. Každý vzdělávací program má vždy svého odborného a organizačního garanta, všechny vzdělávací programy jsou evaluovány. Celkem bylo v roce 2011 předloženo 77 nových vzdělávacích programů k akreditaci na MŠMT, z toho 33 kmenových programů, 36 programů CPIV a 8 programů VYNSPI.

Vzdělávání bylo dle obsahové náplně rozděleno do těchto kategorií:

- práce s klientem a se skupinou;
- vzdělávací a poradenská práce s nadanými dětmi, žáky a studenty;
- metody a postupy;
- multikulturní problematika;
- vzdělávací a poradenská práce s dětmi a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami;
- organizace a řízení;
- prevence – v rámci ESF projektu VYNSPI;
- kurzy pro začínající pracovníky;
- pomoc pracovníkům v pomáhajících profesích – v rámci EPCHO.

V roce 2011 se uskutečnilo 68 vzdělávacích programů v rámci kmenové činnosti a resortních projektů MŠMT, z nichž mnohé byly realizovány ve více opakováních. Celkem se vzdělávacích akcí účastnilo 1337 odborných pracovníků.

Dále bylo připraveno vzdělávání krajských koordinátorů (psychologů) péče o nadané, pro něž se realizovalo 7 vzdělávacích akcí. Vzdělávání byli také koordinátoři (speciální pedagogové) péče o nadané případně i další zájemci o tuto problematiku, pro něž se pořádaly 3 vzdělávací akce. V rámci vzdělávání probíhal také „Sebezkušenostní dlouhodobý výcvik pro vedení problémových třídních kolektivů“, který představuje vyšší stupeň psychodynamicky orientovaného prožitkového výcviku. Celková délka jednoho běhu výcviku je 500 hodin, v r. 2011 bylo v rámci dvou běhů výcviku realizováno celkem 220 hodin.

14 Zahraniční spolupráce a evropské aktivity

Spolupráce na mezinárodním poli umožňuje sledovat vývoj vzdělávání v evropském i širším mezinárodním kontextu a srovnávat ho se strategiemi a vývojem v ČR. Cílem této spolupráce je být respektováním expertním pracovištěm v síti partnerských evropských institucí. Mezinárodní aktivity ústavu v této oblasti vyplývají především ze závazků ČR jako členské země EU.

14.1 Mezinárodní aktivity v oblasti všeobecného vzdělávání

MŠMT bylo v roce 2011 prostřednictvím svého zástupce (divize VÚP) členem CIDREE, mezinárodního konsorcia institucí zabývajících se rozvojem a výzkumem vzdělávání, které se věnuje především oblastem kurikula, standardů a hodnocení. Jedná se o síť organizací, které hrají ve svých zemích na národní úrovni klíčovou roli v oblasti rozvoje kurikula nebo ve výzkumu vzdělávání.

Výměna informací mezi institucemi sdruženými v CIDREE je důležitou oporou rozvoje vzdělávání v ČR a umožňuje plnit úkoly koncepční a srovnávací povahy zadávané MŠMT. ČR je členem tematické pracovní skupiny pro hodnocení klíčových kompetencí a rozvoj kurikula, která hledá společně efektivní postupy zavádění inovací do vzdělávání v zemích EU. Zapojení do skupiny poskytuje České republice nezbytný kontext pro tvorbu vzdělávacích koncepcí.

Česká republika byla prostřednictvím VÚP/divize VÚP zapojena do pracovní skupiny Rady Evropy k výchově k lidským právům a demokratickému občanství. Díky tomu získával VÚP nezbytné informace k podpoře demokratických témat při úpravách rámcových vzdělávacích programů a při metodické podpoře škol. VÚP/divize VÚP zastupoval Českou republiku také v Evropské agentuře pro rozvoj vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (European Agency for Development in Special Needs Education – EADSNE). Toto sdružení je poradním orgánem Evropské komise a sdružuje zástupce ministerstev školství všech zemí Evropské unie, Švýcarska, Norska a Islandu. Umožňuje také zapojení českých speciálních pedagogů do mezinárodních projektů. VÚP se podílel také na dvouletém projektu SPICE (2009–2011), který iniciovala Evropská komise a řídila ho organizace European Schoolnet (EUN). Partneři projektu sdíleli inovativní výukové materiály v oblasti matematiky, přírodních věd a technologií a ověřovali jejich přenositelnost do výuky v ostatních evropských zemích.

14.2 Mezinárodní aktivity v oblasti odborného vzdělávání

Mezinárodní spolupráce NÚOV/divize NÚOV se orientovala především na:

- Cedefop: Ředitel NÚOV se zúčastnil zasedání řídicího výboru Cedefop. Na programu jednání byla výroční zpráva za rok 2010 a výhled a strategické směřování této instituce v dalších letech, včetně spolupracující sítě ReferNet.
- ETF (Evropská nadace odborného vzdělávání): Byla předána témata příkladů dobré praxe z ČR.
- NÚOV spolupracoval s MŠMT a NIDM v rámci akcí propagujících Evropský rok dobrovolnictví. Aktivity zahrnovaly kulaté stoly, informační akce, výstavy.
- Spolupráce se stálým zastoupením EK v ČR: Zástupci NÚOV se účastnili panelové diskuse o evropské politice sousedství a dalších dvou kulatých stolů k tematice práce v zahraničí a uplatnění na trhu práce v EU.

NÚOV vyvíjel aktivity v poradním sboru při Evropské komisi pro hodnocení kvality odborného vzdělávání (ACVT), zabýval se možnostmi uplatňování Evropského rámce kvalifikací (EQF), podílel se na vypracování podmínek Evropského systému kreditů v odborném vzdělávání (ECVET) a jeho uplatnění v národních podmínkách a participoval na síti pro kvalitu odborného vzdělávání (EQAVET).

Zástupci NÚOV se účastnili tematických mezinárodních konferencí, např. výroční konference České pedagogické společnosti, pracovní konference „Europass 2005–2010: European Skills Passport“ v Bruselu, výroční konference ECVET v Madridu nebo konference k EQF pořádané v Budapešti v rámci maďarského předsednictví EU. V rámci spolupráce s Evropskou komisí – DG Enlargement se zástupkyně NÚOV zúčastnila konference v Arménii (Jerevan) a přednesla příspěvek „Increasing opportunities for learning and employment through Europass“.

V říjnu 2011 vyslal NÚV na žádost Zastupitelského úřadu ČR v Egyptě čtyři odborné pracovníky do Káhiry s cílem získat aktuální informace, navázat osobní kontakty s egyptskými odborníky a vytvořit základ pro další odbornou spolupráci. Do zahraniční spolupráce spadají i návštěvy zahraničních kolegů. V roce 2011 navštívili NÚOV/divizi NÚOV lektori dalšího vzdělávání z Dánska, pracovníci regionální observatoře zaměstnanosti v Polsku nebo skupina 15 kolegů z Makedonie.

V roce 2011 NÚOV/divize NÚOV partnersky spolupracoval například na projektech DISCO II (Vícejazyčný slovník dovedností a kompetencí), NCP-VET-CO (Cooperation Network Between NCPs), Evropské jazykové portfolio v praxi, RECOMFOR atd. Byl také významným členem sítě ReferNet, která zprostředkovává výměnu informací z oblasti odborného vzdělávání mezi členskými státy EU, včetně dalšího vzdělávání a rekvalifikací. ReferNet se skládá z národních konsorcií organizací aktivních v dané oblasti. Ve funkci národního koordinátora se pravidelně (po dvou letech) střídal NÚOV s Národním vzdělávacím fondem. V roce 2011 plnil tuto funkci NÚOV/NÚV.

14.2.1 Činnost Národního centra EUROPASS

Z hlediska celoevropské spolupráce v oblasti uznávání kvalifikací a transparentního popisu kompetencí mají klíčový význam úkoly, které v NÚOV/divizi NÚOV plní od roku 2005 Národní centrum Europass ČR. Provozuje webové stránky a pomáhá občanům v ČR získat dokumenty Europassu. Pro veřejnost je otevřeno klientské centrum NCE ČR, kde mohou zájemci získat informace, vyplnit dokumenty Europassu a najít pomoc při jejich obstarávání. Poradenská činnost je zaměřena na individuální přístup ke každému klientovi.

Pro rok 2011 byla formulována detailní strategie komunikace a propagace portfolia Europass. NCE ČR určilo základní cílové skupiny své činnosti a pro každou z nich byla stanovena specifická PR strategie (cílené oslovení vybraných subjektů, regionálně a tematicky zaměřené kampaně, informační materiály na míru, přizpůsobení obsahu seminářů a přednášek konkrétním tématům atd.). NCE ČR v roce 2011 pokračovalo ve správě a aktualizaci portálu www.europass.cz, který byl obohacen o nové sekce a informace. Představen byl také nový Europass Newsletter, zpravodaj s dvouměsíční periodicitou, jenž uvádí aktuální témata do souvislosti s Europassem (např. otevření německého a rakouského trhu práce, pohledy odborníků na personální otázky). Intenzivnější je také přítomnost NCE ČR na sociálních sítích.

Europass – životopis; Europass – jazykový pas

Základní dokument Europassu poskytuje uživateli nejrozšířenější evropský formát strukturovaného životopisu. Jazykový pas je jeho doplňkem, podrobněji informuje o jazykových znalostech a dovednostech uživatele. Pracovníci NCE ČR v roce 2011 poskytli přímé poradenství různým skupinám uživatelů těchto dokumentů v rámci několika desítek seminářů, workshopů, přednášek a individuálních konzultací.

Statistika 2011:

Stažené CV:	29 420
On-line vyplněné	CV: 25 093
Stažený jazykový pas:	1 962
On-line vyplněný JP:	421

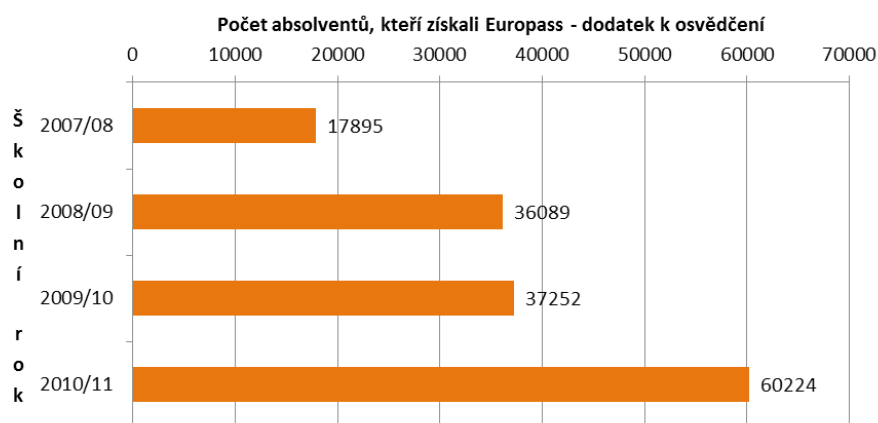
Europass – mobilita

Europass – mobilita zaznamenává zahraniční studijní či odbornou stáž a poskytuje uživateli doklad o znalostech a dovednostech získaných v zahraničí. Cílovou skupinou tohoto dokumentu jsou zejména účastníci vzdělávacích mobilit v rámci komunitárních programů Leonardo da Vinci, Erasmus a Comenius, ale také např. žáci zapojení do přeshraničních výměn či zaměstnanci státních i soukromých organizací vysílání na odborné stáže mezinárodního typu. V roce 2011 bylo vydáno 1 829 dokumentů Europass – mobilita.

Europass – dodatek k osvědčení

Europass – dodatek k osvědčení obsahuje výčet znalostí, dovedností a kompetencí typických pro absolventa konkrétního oboru středního vzdělání a zařazuje úroveň tohoto oboru do mezinárodní klasifikace. Pomáhá tak při uznávání kvalifikací na zahraničních trzích práce a vzdělávání. V roce 2011 se podařilo zvýšit počet škol spolupracujících na vydávání těchto dokumentů a tím došlo i k zásadnímu meziročnímu nárůstu držitelů dokumentu mezi absolventy středního vzdělání. Bylo vytvořeno přes 120 nových dodatků k osvědčení, zejména pro obory podle rámcových vzdělávacích programů.

Graf 1: Vývoj počtu absolventů středního vzdělání, kteří obdrželi dodatek k osvědčení v českém a jednom cizím jazyce

14.2.2 Činnost Koordinačního centra EQF

Hlavním cílem činnosti Koordinačního centra EQF (KC EQF) je přispět k naplnění požadavků, které jsou pro evropské státy formulovány ve schváleném doporučení EP a Rady k EQF. Klíčovou aktivitou roku 2011 byla komunikace informací souvisejících s praktickou implementací EQF, a to jak se zainteresovanými partnery ze školské a zaměstnavatelské sféry, tak se zájemci o informace z prostředí evropského. Internetové stránky, články a specificky zaměřené informační texty či publikace doplnily informace zprostředkované na seminářích a konferencích. Centrum se aktivně zapojilo do projednávání Národní referenční zprávy v Národní radě pro kvalifikace i na MŠMT, pracovalo i na předložení této zprávy Vládě ČR. Vyvrcholením aktivit byla prezentace výsledků referenčního procesu v České republice na jednání Poradní skupiny pro EQF v Bruselu. Zajištěna byla i trvalá podpora aktivní činnosti v Evropské síti národních koordinačních středisek.

14.2.3 TTnet

Síť TTnet sdružuje vzdělavatele učitelů odborných předmětů, odborného výcviku a praxe, instruktorů a lektorů dalšího odborného vzdělávání. Byla vytvořena v roce 2005 a pokračovala ve své činnosti i v roce 2011. Partnerství TTnet podporovalo komunikaci a sdružování odborníků podílejících se na přípravě i dalším vzdělávání učitelů odborných předmětů, odborného výcviku, praxe a lektorů dalšího vzdělávání.

V rámci činnosti sítě byla realizována setkání expertní skupiny TTnet ČR, rozvíjela se spolupráce s Českou pedagogickou společností, diskutována byla možná spolupráce s Asociací institucí dalšího vzdělávání (AIVD). Síť TTnet udržovala rozsáhlou korespondenci s obdobnými sítěmi v zemích EU, popř. s řešiteli projektů, které se týkají oblasti přípravného či dalšího vzdělávání. Ve dnech 12. a 13. října byl ve spolupráci s pražskou pobočkou České pedagogické společnosti realizován workshop sítě TTnet, který se zaměřil na osobnost lektora dalšího vzdělávání a kvalifikační standard, který je pro tuto profesi připravován v projektu NSK 2.

Jednání se zúčastnili spolupracující pedagogové z vysokých škol zabývajících se přípravou učitelů odborných předmětů, ředitelé a zástupci ředitelů SOŠ a SOU, učitelé odborných předmětů a odborného výcviku, zástupci vzdělávacích organizací a samozřejmě samotných lektorů.

V roce 2011 pokračovala správa a průběžná aktualizace databáze didaktik užívaných v odborném vzdělávání. Cílem tohoto úkolu je nalézat texty týkající se odborných předmětů, které mohou pomoci vyučujícím při výuce. Texty byly postupně zveřejňovány na webových stránkách sítě TTnet ČR. V roce 2010 bylo s tímto záměrem analyzováno 150 bakalářských prací, v roce 2011 byla získána práva ke zveřejnění jejich vybraných částí a byly analyzovány další bakalářské i magisterské práce.

14.3 Aktivity v oblasti poradenství a expertních služeb

NÚOV a IPPP ČR, pozdější divize NÚV, byly členy úzkého koordinačního týmu Národního poradenského fóra. Zástupci ústavu se podíleli na koncepčních a koordinačních činnostech v oblasti celoživotního poradenství: na monitorování aktuálního stavu systému celoživotního poradenství, na metodické podpoře orgánů státní správy, regionální a lokální samosprávy a ostatních zainteresovaných subjektů. Koordinovali také přípravu projektu „Kariérové poradenství = podpora dalšího vzdělávání“.

Na evropské úrovni IPPP ČR/NÚV přispíval k mezinárodní spolupráci v oblasti kariérového poradenství jako člen Evropské sítě pro celoživotní poradenství (ELGPN). IPPP byl jako člen řídicího výboru ELGPN pověřen koordinací pracovní skupiny „Career Management Skills“, která se věnovala kompetencím pro řízení vzdělávací a profesní dráhy. Zástupci IPPP v ELGPN se podíleli na přípravě doporučení pro tvorbu strategií a politických rozhodnutí v oblasti kariérového poradenství.

Mezinárodní konference Poradenské dny

Konference, kterou připravil a pořádal IPPP ČR, navázala na tradici Poradenských dnů, které se konaly pravidelně jednou za 2 roky. V roce 2011 byla mezinárodní konference Poradenské dny věnována především tématu integrace, inkluze a rizik ve vzdělávání a uskutečnila se ve dnech 3. – 5. 10. 2011 v kongresovém hotelu Jezerka v Seči. Zúčastnilo se jí cca 200 odborníků z praxe, vysokých škol či vědeckých ústavů z ČR, Slovenska, Dánska a Nizozemska. Konference tak umožnila porovnání různých přístupů a mezinárodní výměnu zkušeností v oblasti poradenské a preventivní práce s rizikovými žáky. Příprava konference byla realizována zaměstnanci IPPP v rámci kmenové činnosti.

Expertní a poradenská činnost v Evropských školách s českými sekce v Bruselu a v Lucemburku

Na základě smlouvy o zajišťování potřeb Evropských škol a rodičů dětí v Evropských školách byla poskytována expertní, konzultační, diagnostická a pedagogicko-psychologická poradenská služba českým žákům, jejich rodičům a učitelům. Šlo zejména o kariérové poradenství, diagnostiku školní zralosti, diagnostiku a poradenství v oblasti specifických poruch učení a chování, bilingvnosti apod. Tato činnost byla zajišťována ve spolupráci s ČSI.

Služby byly poskytovány buď formou návštěvy na školách v Lucemburku a Bruselu nebo byly realizovány v průběhu návštěv žáků a jejich rodin v ČR. Ve 2. pololetí 2011 byly služby při návštěvě v ČR poskytnuty dvakrát. Ve dnech 28. 11. – 2. 12. 2011 se uskutečnil výjezd do Evropských škol v Bruselu a Lucemburku za účelem psychologického vyšetření dětí a metodické konzultace s učiteli a rodiči. Celkem bylo vyšetřeno 25 dětí (MŠ, 1. – 4. ročník) a byla poskytnuta konzultace 9 rodičům. Kromě toho proběhly 4 návštěvy ve třídách a 6 následných konzultací s třídními učiteli + 1 konzultace s ředitelem primary school EŠ v Bruselu. Vyšetření se týkala školní zralosti, podezření na poruchu pozornosti a hyperaktivity, poruchy chování, specifických poruch učení.

Reprezentace v Evropské federaci psychologických asociací (EFPA) a v mezinárodní síti asociací zaštiťujících poradenské služby ve školství (NEPES)

EFPA je sdružením profesních asociací psychologů zemí EU. Vytváří a garantuje zavedení jednotného evropského standardu profese psychologa. IPPP ČR se účastnil činnosti EFPA prostřednictvím Unie psychologických asociací ČR. IPPP je také zástupcem ČR ve skupině NEPES, která vytváří mezinárodní komunikační síť v oblasti školské psychologie, rozvíjí profesi školního psychologa a přispívá k výměně zkušeností mezi zapojenými státy. V roce 2011 byly zpracovány podklady o procesu standardizace profese psychologa v rámci EU včetně požadavku na psychoterapeuty.

Reprezentace v Mezinárodní asociaci školní psychologie (ISPA)

ISPA je profesní organizací sdružující školní psychology a jednotlivé národní asociace školní psychologie. Podporuje mezinárodní výměnu zkušeností, užší propojení snah v různých zemích včetně publikování klíčových prací, výměnu metodických postupů v práci školních psychologů apod. Institut se účastnil činnosti ISPA prostřednictvím Asociace školní psychologie ČR a SR. Díky tomu získal v roce 2011 cenné informace, zejména závěry výzkumných studií o službách školní psychologie ve světě.

15 Informační činnost a jiné aktivity

15.1 Informační podpora krajů

Jedná se o soubor aktivit, které se dotýkají problematiky vzdělávání a trhu práce v krajích. Jde především o udržování a rozvoj krajského webu, přinášejícího každoročně inovované podrobné informace o vývoji vzdělanostní a oborové struktury žáků v krajích a jejich nezaměstnanosti, přípravu drobnějších studií, spolupráci s MŠMT na posuzování a dopracování dlouhodobých záměrů krajů a v poskytování individuálních informačních výstupů na základě individuálních žádostí.

IPPP v roce 2011 podporoval činnosti krajských úřadů formou konzultací a poskytování informací zejména v oblastech rizikového chování a jeho prevence, v problematice poradenských služeb a preventivně výchovné péče. Tyto expertní služby poskytoval také Úřadu vlády ČR (Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti) a participoval na přípravě testování žáků na přítomnost drogy ve školním prostředí. IPPP také poskytoval expertní služby krajským zastupitelům a odborům školství KÚ v problematice poradenských služeb a preventivně výchovné péče. Zastupitelům a vedoucím odborů školství byly na jejich žádost předávány zejména informace k problematice školních poradenských služeb a dostupnosti školských poradenských zařízení.

Jednalo se zejména o informace zaměřené na koncepční otázky a právní předpisy týkající se školních poradenských služeb, na podmínky pro práci školních poradenských pracovišť, možnosti a limity práce školních psychologů a školních speciálních pedagogů apod. včetně poskytování konzultací při řešení konkrétních poradenských případů ve školách.

15.2 Vydávání periodik

Zpravodaj Odborné vzdělávání v zahraničí

Zpravodaj Odborné vzdělávání v zahraničí sleduje zahraniční odborná periodika a internetové zdroje zabývající se problematikou odborného vzdělávání a celoživotního učení. Přináší překlady vybraných článků s cílem zajistit průběžné informace o rozvoji odborného vzdělávání a celoživotního učení v zahraničí a zpřístupnit je odborníkům a ostatním zájemcům v ČR.

Informační bulletin Odborné vzdělávání

Bulletin vycházel jako čtvrtletník a byl zaměřen na problematiku středního odborného vzdělávání ve vztahu k činnosti NÚOV v širších národních i nadnárodních souvislostech, zachycoval činnost škol, institucí v oblasti školství i trh práce ve vztahu k absolventům škol, ukazoval probíhající projekty a jejich smysl, zabýval se otázkami sociálního partnerství a dalšími obecnějšími problémy.

Časopis Pedagogicko-psychologické poradenství

Odborný časopis zařazený v seznamu recenzovaných periodik Rady pro vědu a výzkum vychází tiskem od roku 2004, kdy navázal na Zpravodaj Výchovné poradenství, který IPPP vydával od roku 1994. Časopis vychází 4x do roka a má pravidelné rubriky: Stati, Odborná sdělení, Diskuse, Asociace, Z praxe, Institut, Recenze a anotace, Zprávy, Oznámení a inzeráty. Koordinace činnosti redakčního kruhu časopisu, jehož členy jsou odborníci z katedry psychologie a katedry speciální pedagogiky FF UK a PedF UK, Ústavu pedagogických věd MU v Brně, zástupci Asociace pracovníků PPP a Asociace pracovníků SPC.

15.3 Vydávání publikací

V roce 2011 vydal NÚOV/divize NÚOV 40 publikací, které byly vytištěny buď v rozmnožovně, nebo v profesionální tiskárně. Kromě toho připravil 20 drobnějších materiálů z řady Evropské trendy. Publikace prošly jazykovou, redakční a předtiskovou úpravou. Větší část publikací vznikla v rámci projektů, na které přispíval ESF. VÚP/divize VÚP vydal 7 elektronických publikací (RVP), 7 koncepčních publikací a 9 metodických příruček. IPPP/divize IPPP připravil v roce 2011 2 odborné publikace.

NÚOV/divize NÚOV

- Absolventi škol se zdravotním postižením a trh práce. J. Trhliková, 35 s.
- Analýza práce a potřeb poradců v oblasti kariérového poradenství na školách. P. Drahoňovská, 52 s.
- Analýza profesní struktury pracovních sil a struktury absolventů z pohledu sféry vzdělávání – 2010. G. Doležalová, 68 s.
- Dálkové studium ve středním odborném vzdělávání: cíle, očekávání a názory účastníků studia. P. Skácelová, 39 s.
- Dobrá škola. M. Pol, 18 s.
- Kvalifikace v Evropě – informace pro zaměstnavatele. M. Kadlec, 18 s.
- Moderní odborná škola. G. Šumavská, 71 s
- Národní soustava kvalifikací – informace pro zaměstnavatele. M. Kadlec, 14 s.
- National referencing report of the Czech Republic. J. Pohanková, 150 s.
- Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním – 2011. J. Burdová, 66 s.
- Osobnost lektora dalšího vzdělávání. 18 s.
- Pomáháme odborným školám s reformou. L. Šnajdrová a kol., 39 s.
- Postoje žáků ke škole. R. Pöschl, 42 s.
- Příklady dobré praxe SOŠ a SOU. G. Šumavská, 127 s.
- Příprava zavádění ECVET v České republice. 21 s.
- Rámec pro vlastní hodnocení školy. M. Kekule, 31 s.
- Sborník příspěvků ze závěrečné konference projektu Kurikulum S. T. Vencovská, 59 s.
- Skupinová bilance absolventů. K. Starý, 16 s.
- Školní výkonová motivace žáků. V. Hrabal, 27 s.
- Uplatnění absolventů škol na trhu práce – 2011. J. Burdová, 99 s.
- Úspěšnost absolventů středních škol ve vysokoškolském studiu, předčasné odchody ze vzdělávání. M. Kleňhová, 56 s.
- Výukové strategie v praxi pilotních odborných škol. J. Kašparová, 62 s.
- Závěrečná zkouška podle jednotného zadání ve škole. R. Jezberová, 25 s.
- Žákovské projekty – cesta ke kompetencím. R. Jezberová, 128 s.
- Analýza inzertní nabídky zaměstnání v denním tisku a na internetu – 2010. P. Šťastnová, 77 s.
- Automobilový průmysl. Evropská komise, 10 s.
- Doprava a logistika. Evropská komise, 17 s.
- Elektřina, voda, plyn a odpady. Evropská komise, 20 s.
- Hotely a restaurace. Evropská komise, 16 s.
- Interakce učitele a žáků. I. Gillernová, 22 s.
- Mění se role vzdělavatelů v odborném a celoživotním vzdělávání. Sborník z konference. H. Čiháková, 52 s.
- Národní ústav odborného vzdělávání, výroční zpráva za rok 2010, 60 s.
- Odborné školy. M. Šustová, Z. Franklová, 54 s.
- Odborné školy a jejich sociální partneři. Kol. autorů, 43 s.
- Posun k výsledkům učení. Cedefop, 46 s.
- Přejít absolventů středních škol do terciárního vzdělávání. M. Kleňhová, 84 s.
- Přidaná hodnota národních rámců kvalifikací při implementaci EQF. J. Bjornavold, 33 s.
- Shoda dosaženého vzdělání a vykonávaného zaměstnání – 2009. G. Doležalová, 50 s.
- Vývoj vzdělanosti a oborové struktury žáků a studentů ve středním a vyšším odborném vzdělávání v ČR a v krajích ČR a postavení mladých lidí na trhu práce ve srovnání se stavem v Evropské unii. J. Vojtěch, 49 s.

VÚP/divize VÚP

A. Rámcové vzdělávací programy (e-knihy)

- Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
- Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání
- Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální
- Rámcový vzdělávací program pro gymnázia
- Rámcový vzdělávací program pro gymnázia se sportovní přípravou
- Rámcový vzdělávací program pro jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky
- Rámcový vzdělávací program pro základní umělecké vzdělávání

B. Koncepční materiály

- Podpora učitelů gymnázií. Informační brožura projektu KURIKULUM G. Kol. autorů, 40. s.
- Pojetí průřezových témat. Belgie, Irsko, Finsko, Skotsko. Srovnávací analýza. Kol. autorů, 41 s.
- Pojetí klíčových kompetencí ve vybraných zemích. Srovnávací analýza. Š. Kocourková, M. Pastorová, 50 s.
- Klíčové kompetence ve výuce na základní škole a gymnáziu. Metodická příručka. Kol. autorů, 155 s.
- Kurikulární reforma na gymnáziích. Případové studie tvorby kurikula. Kol. autorů, 306 s.
- Kurikulární reforma na gymnáziích. Od virtuálních hospitací k videostudiím. Kol. autorů, 187 s.
- Kvalita školy a kurikula – od expertního šetření ke standardům kvality. T. Janík a kol., 113 s.

C. Metodika

- Gramotnosti ve vzdělávání. Soubor studií. Kol. autorů, 99 s.
- Finanční gramotnost ve výuce. E. Zelendová, A. Hesová, 59 s.
- Čtenářská gramotnost ve výuce. Kol. autorů, 65 s.
- Matematická gramotnost ve výuce. Kol. autorů, 71 s.
- Čeština pro žáky-cizince. Kol. autorů, 23 s.
- Integrovaná výuka cizího jazyka a odborného předmětu – CLIL. Sborník z konference. Kol. autorů, 29 s.
- Připravte se s námi na zkoušku z českého jazyka pro trvalý pobyt v ČR. Doplněno o CD s poslouchovými nahrávkami. Kol. autorů, 140 s.
- Doporučené očekávané výstupy. Metodická podpora pro výuku průřezových témat v gymnáziích. Kol. autorů, 56 s.
- Výběr z digitálních – Sborník příspěvků z metodického portálu 2011. Kol. autorů, 190 s.
- Metodický portál – příležitost pro učitele. Sborník k závěrečné konferenci projektu Metodika II. Kol. autorů, 81 s.

IPPP/divize IPPP

- Diagnostika a edukace dětí a žáků s těžkým zdravotním postižením. P. Hanák a kol., 115 s.
- Výměnný obrázkový komunikační systém. Metodika VOKS. M. Knapcová, 95 s.

15.4 Knihovnické služby

V roce 2011 začalo slučování knihovních fondů divizí NÚOV, VÚP a IPPP. Byl zprovozněn společný elektronický katalog, který rozšířil výběr odborné literatury pro zaměstnance. Knihovní fond ovšem zůstal umístěn v průběhu roku 2011 odděleně. Průběžně probíhal nákup nového fondu a jeho katalogizace, půjčovná a rešeršní činnost i meziknihovní spolupráce. Kromě toho se prováděla i elektronická rekatalogizace staršího fondu a dokumentační zpracování článků z časopisů zaměřených na odborné vzdělávání pro celostátní databázi. Na základě monitoringu firmy Newton Media byl každý den připraven pro zaměstnance přehled článků z oblasti školství a byla doplňována databáze článků o činnosti všech částí ústavu.

V IPPP byl dále budován knihovní fond s důrazem na literaturu o poradenství, o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, o prevenci a náhradní rodinné výchově. Významnou součástí knihovního fondu IPPP jsou i diagnostické nástroje. V rámci spravování knihovny byl vytvářen přehled o diagnostických nástrojích vydávaných v ČR a v zahraničí. Probíhalo zapůjčování nástrojů školským poradenským zařízením a školám a také zapůjčování výzkumných zpráv z projektů realizovaných v IPPP ČR.

15.5 Písemná a elektronická komunikace

Prostřednictvím oddělení Státní těsnopisný ústav NÚOV/divize NÚOV řídil a metodicky podporoval organizaci krajských soutěží a ústředního kola Mistrovství České republiky v grafických předmětech, které vyhlašuje MŠMT. Věnoval se také organizaci a metodické podpoře školních soutěží žáků vyhlašovaných středními školami, vytvářel nové učební pomůcky a aktualizace stávajících, organizoval vzdělávání pro veřejnost v oblasti písemné a elektronické komunikace a vzdělávací akce pro instituce. V r. 2011 pokračovalo vydávání časopisu pro písemnou a elektronickou komunikaci – Rozhledy. Časopis slouží jako metodická pomůcka pro učitele ve výuce psaní na klávesnici, obchodní korespondence a zpracování textu na počítači. Speciální čísla vycházejí k soutěžím a ke státním zkouškám. Tištěnou podobu doplňují materiály uveřejňované na webových stránkách, zejména řešení některých úkolů. V roce 2011 vycházel již 87. ročník.

15.6 Komunikace s veřejností

V roce 2011 NÚOV(NÚV) vydal 19 tiskových zpráv o kmenové činnosti i běžících projektech. V médiích bylo zveřejněno 648 zpráv, článků a relací o NÚOV a v druhém pololetí také o VÚP a IPPP. Nejčastěji informovala média zaměřená na oblast vzdělávání, jako jsou Učitelství noviny, Řízení škol či server Česká škola. Z celostátních deníků publikovaly nejvíc zpráv Lidové noviny, Mladá fronta Dnes a Právo. Velmi často se tématům, kterými se zabývá NÚV, a jeho projektům věnovaly regionální deníky, soustavně o nich informoval také Český rozhlas a Česká televize. Média se nejvíc zajímala o uplatnění absolventů na trhu práce, statistiky škol a oborů vzdělání a poradenství v oblasti přechodu žáků na střední školy. Zajímavé pro ně byly i projekty NSK, UNIV 2 – KRAJE, VIP 2 či Nová závěrečná zkouška, Metodika II, Kurikulum G. Stranou ale nezůstala ani taková témata, jako je Europass či Státní těsnopisný ústav, pozornost byla věnována také gramotnostem, virtuálním hospitacím, koučování, výuce cizích jazyků.

V souvislosti se slučováním přímo řízených organizací se zvýšil počet zmínek o NÚOV a dalších ústavech a média se začala věnovat také vzniku nové organizace – NÚV. Zajímala se o to, co bude předmětem činnosti nového ústavu, o jeho personální zajištění a také o pokračování projektů, které měly na starosti původně samostatné organizace. Dotazy se týkaly např. projektu VIP II a VIP III či pokračování portálu RVP.cz.

